T.C.
SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

GAZİANTEP BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ

www.balioglu.net

2020 YILI
SAYIŞTAY DENETİM RAPORU

Kasım 2021

Tel : 90 (312) 295 30 00
Fax : 90 (312) 295 48 00
www.sayistay.gov.tr
sayistay@sayistay.gov.tr
İnönü Bulvarı No: 45
06520 Balgat-Çankaya/ANKARA

İÇİNDEKİLER

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ 1
2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU 10
3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU 11
4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI 11
5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ 11
6. DENETİM GÖRÜŞÜ 14
7. DENETİM BULGULARI 14
8. EKLER 51

www.balioglu.net

TABLOLAR LİSTESİ

Tablo 1: Personel Durumu 3
Tablo 2: 2020 Yılı Bütçe Giderleri ve Ödenekler Tablosu 4
Tablo 3: 2020 Yılı Bütçe Gelirleri Tablosu 5
Tablo 4: 2020 Yılı Bütçe Giderleri Tablosu 5
Tablo 5: Bütçe Gelirlerinin 3 Yıllık (2018-2020) Seyri 6
Tablo 6: Bütçe Giderlerinin 3 Yıllık (2018-2020) Seyri 7
Tablo 7: Belediyenin Doğrudan Hissedarı Olduğu Şirketler 8
Tablo 8: Belediye Şirketlerinin Hissedarı Olduğu Şirketler 8
Tablo 9: Hatalı Muhasebe Kaydı Yapılan Bilgisayar Yazılımları 19
Tablo 10: Belediye Şirketlerine Yapılan Taşınmaz ve İşletme Hakkı Devirleri 28
Tablo 11: 2020 Yılı Parkomat Bedeli Tahakkuk ve Tahsilatları 32
Tablo 12: Geçiş Hakkı Ücret Tarifesi Üst Sınırları 37
Tablo 13: İnfazı Gerçekleştirilmeyen Sayıştay İlamları 43
Tablo 14: Cins Tashihleri Yapılmayan Taşınmazlar 48

www.balioglu.net

KISALTMALAR

AŞ:	Anonim Şirketi
BEM-BİR-SEN:	Belediye ve Özel İdare Çalışanları Birliği Sendikası
GASKİ:	Gaziantep Su ve Kanalizasyon İdaresi
KDV:	Katma Değer Vergisi
KHK:	Kanun Hükmünde Kararname
TEDAŞ:	Türkiye Elektrik Dağıtım AŞ
TÜFE:	Tüketici Fiyat Endeksi
ÜFE:	Üretici Fiyat Endeksi

www.balioglu.net

BULGU LİSTESİ

A. Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular

1. Taşınmazların Değer Tespit Çalışmalarının Tamamlanmaması ve Muhasebe Kayıtlarına Alınmaması

2. Amortisman İşlemlerinin Mevzuata Uygun Yapılmaması

3. İdare Taşınmazlarının Diğer Kamu İdarelerine Tahsis Edilmesine İlişkin Muhasebe Kayıtlarının Yapılmaması

4. Bilgisayar Yazılım Alımlarının Bir Kısmının Haklar Hesabında İzlenmemesi

5. Diğer Kamu İdarelerince İdareye Tahsis Edilen Taşınmazların Tahsis İşlemlerine İlişkin Muhasebe Kayıtlarının Yapılmaması

B. Diğer Bulgular

www.balioglu.net

1. Kamu Kurum ve Kuruluşu Niteliğinde Olmadığı Halde Elektrik Dağıtım Şirketine Taşınmaz Tahsisi Yapılması

2. Kira Sözleşmelerinin Noter Tescilinin Yapılmaması

3. Taşınmaz Kira Bedellerinin Günün Emsal ve Rayiç Bedellerine Göre Güncellenmemesi

4. İdareye Ait Bir Kısım Taşınmazların ve İşletme Haklarının İhalesiz Olarak İdare Şirketlerine Verilmesi

5. Taşınmaz Kiralamalarında Mevzuata Aykırı Olarak Kira Süresinin Uzatılması

6. Parkomat Alanlarının Kiralanması İşinde Tahsilatın Eksik Yapılması

7. Evsel Katı Atık Ücretine Ait Herhangi Bir Tahsilatın Yapılmaması

8. Telekomünikasyon Altyapı ve Şebekelerinden Alınması Gereken Geçiş Hakkı Bedellerinin Belirlenmemesi Nedeniyle Herhangi Bir Tahsilatın Yapılamaması

9. İdarenin Kreşinde Belirlenen Ücret Tarifesinin İlgili Tebliğe Aykırı Olması

10. İşçilerin Ücretli Yıllık İzinlerinin Kanuna Uygun Olarak Kullandırılmaması

11. Sosyal Denge Sözleşmesinde Konusu Dışında Hükme Yer Verilmesi

12. Sayıştay İlamlarının İnfaz Edilmemesi

13. Yağmur Sularının Uzaklaştırılmasına İlişkin Harcamaların Büyükşehir Belediyesi Tarafından Karşılanmaması

14. Kiraya Verilen Duran Varlıkların Kayıtlı Değerleri ile Kira Gelirlerinin Nazım Hesaplarda İzlenmemesi

15. Taşınmazların Cins Tashihlerinin Tamamlanmaması

www.balioglu.net

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ

1.1. Mevzuat ve Görevler

Belediyeler, Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın 127'nci maddesinde, belediye halkının mahalli müşterek ihtiyaçlarını karşılamak üzere kuruluş esasları kanunla belirtilen ve karar organları seçimlerle oluşturulan kamu tüzel kişileri olarak tanımlanmıştır. Belediyelerin kuruluş, görev ve yetkilerinin yerinden yönetim ilkesine uygun olarak kanunla düzenleneceği Anayasa'da hüküm altına alınmıştır.

Gaziantep Büyükşehir Belediyesi 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 3'üncü maddesinde yer alan sınıflandırma çerçevesinde genel yönetim kapsamında yer almakta olup faaliyetlerini 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu, 5393 sayılı Belediye Kanunu ve 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nun verdiği görev, yetki, imtiyaz ve sorumluluklar çerçevesinde yürütmektedir.

www.balioglu.net

Büyükşehir Belediyesinin temel mevzuatı 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu olup bu Kanun'da kurumun görev, yetki, imtiyaz ve sorumlulukları ile organları, teşkilatı, bütçe ve denetimi gibi temel hususlar düzenlenmektedir. Bununla birlikte görev, yetki, imtiyaz ve sorumlulukları 5393 sayılı Belediye Kanunu ile diğer ilgili kanun ve yönetmeliklerde de düzenlenmiştir.

5216 sayılı Kanun'un 7'nci maddesinde, büyükşehir belediyelerinin ve büyükşehir ilçe belediyelerinin görev ve yetkileri ayrıntılı bir şekilde sayılmıştır. Söz konusu görev ve yetkiler genel olarak 5393 sayılı Kanun'da belirtilen görev ve yetkilerin paylaşımı şeklindedir. Büyükşehir belediyelerinin, kendi sınırları içerisinde yer alan ilçe belediyelerinin imar uygulamalarını denetleme yetkisi bulunmaktadır. Bunun yanı sıra, büyükşehir ve büyükşehir ilçe belediyeleri hakkında 5393 sayılı Kanun'da yer verilen yetki, imtiyaz ve muafiyetlerin geçerli olduğu da mezkûr Kanun'da belirtilmiştir.

5216 sayılı Kanun'un 8 ve 9'uncu maddesinde belirtilen altyapı ve ulaşım hizmetleri büyükşehir belediyelerinin sorumluluğu altındadır.

5393 sayılı Kanun'un 14'üncü maddesinde, belediyelerin mahalli müşterek nitelikte olmak şartıyla; kentsel altyapı, çevre sağlığı, temizlik, katı atık, zabıta, itfaiye, mezarlıklar, park ve yeşil alanlar, konut, kültür ve sanat, öğrenci yurtları, sosyal hizmetler, nikâh ve benzeri hizmetleri yapacağı veya yaptıracağı bunun yanı sıra devlet okullarının ve mabetlerin tüm

ihtiyaçlarını karşılayabileceği, sağlıkla ilgili tesisler açabileceği, sporu teşvik edebileceği ve gıda bankacılığı yapabileceği hüküm altına alınmıştır.

5393 sayılı Kanun'un 15'inci maddesinde; belde sakinlerinin mahalli müşterek nitelikteki ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla her türlü faaliyet ve girişimde bulunmak, yönetmelik çıkarmak, belediye gelirlerini tahsil etmek, temiz su atık su tesisleri kurup işletmek, ulaşım hizmetlerini görmek, ticari hayata katkı sağlamak gibi yetki ve imtiyazlar sayılmıştır.

6360 sayılı On Dört İlde Büyükşehir Belediyesi ve Yirmi Yedi İlçe Kurulması ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun ile birlikte büyükşehir belediyelerinin görev, yetki ve sorumluluk alanları genişletilerek; büyükşehir kapsamındaki belediyeler arasındaki ilişkiler ve hizmetlerin yerine getirilmesi noktasında düzenleyici, bağlayıcı karar alma yetkisi verilmiştir.

Merkezi idarenin, mahalli hizmetlerin idarenin bütünlüğü ilkesine uygun şekilde yürütülmesi, kamu görevlerinde birliğin sağlanması, toplum yararının korunması ve mahalli ihtiyaçların gereği gibi karşılanması amacıyla mahalli idareler üzerinde idari vesayet yetkisine sahip olduğu Anayasa'da hüküm altına alınmıştır. Bu idari vesayet yetkisi denetim ve soruşturma konularında İçişleri Bakanlığı tarafından, yönetsel konularda ise Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından kullanılmaktadır.

www.balioglu.net

1.2. Teşkilat Yapısı ve İnsan Kaynakları

5216 sayılı Kanun'da Büyükşehir Belediye organları; Büyükşehir Belediye Meclisi, Büyükşehir Belediye Encümeni ve Büyükşehir Belediye Başkanı olarak öngörülmüştür. Karar organı olan Büyükşehir Belediye Meclisi, biri Büyükşehir Belediye Başkanı olmak üzere elli üç üyeden oluşmaktadır.

Büyükşehir Belediyesi teşkilâtı; norm kadro esaslarına uygun olarak genel sekreterlik, daire başkanlıkları ve müdürlüklerden oluşmaktadır. Birimlerin kurulması, kaldırılması veya birleştirilmesi Büyükşehir Belediyesi Meclisinin yetkisi dâhilindedir.

Büyükşehir Belediyesi personeli Büyükşehir Belediye Başkanı tarafından atanır. Personelden müdür ve üstü unvanlı olanlar ilk toplantıda Büyükşehir Belediye Meclisinin bilgisine sunulur. Genel sekreter, belediye başkanının teklifi üzerine Çevre ve Şehircilik Bakanı tarafından atanır.

Büyükşehir Belediyesinin teşkilat yapısında doğrudan Başkana bağlı altı adet birim belirlenmiştir. Bunlar; Özel Kalem Müdürlüğü, Hukuk Müşavirliği, Teftiş Kurulu Başkanlığı, İç Denetim Birim Başkanlığı ve GASKİ Genel Müdürlüğüdür. Doğrudan Başkana bağlı diğer birim olan Genel Sekreterlik idarenin en önemli icra organıdır.

Kadın Aile Eğitim ve Sosyal Hizmetler Daire Başkanlığı, Zabıta Daire Başkanlığı, İtfaiye Daire Başkanlığı, Dış İlişkiler Daire Başkanlığı, Fen İşleri Daire Başkanlığı, Çevre Koruma, Sıfır Atık ve İklim Değişikliği Daire Başkanlığı, Doğal Hayatı Koruma ve Hayvanat Bahçesi Daire Başkanlığı, Tarımsal Hizmetler ve Gıda Daire Başkanlığı, Ulaşım Daire Başkanlığı, Bilgi İşlem Daire Başkanlığı, İnsan Kaynakları ve Kurumsal Gelişim Daire Başkanlığı, Sağlık Hizmetleri ve Engelliler Daire Başkanlığı, İmar ve Şehircilik Daire Başkanlığı, Gençlik Hizmetleri ve Spor Daire Başkanlığı, Kültür ve Turizm Daire Başkanlığı, İletişim Daire Başkanlığı, Destek Hizmetleri Daire Başkanlığı, Mali Hizmetler Daire Başkanlığı, Değerler Eğitimi ve Gönüllü Kuruluşlar Daire Başkanlığı, Kent Estetiği ve Yeşil Alanlar Daire Başkanlığı doğrudan Genel Sekretere bağlı olan birimlerdir.

www.balioglu.net

Belediye hizmetlerinin yerine getirilmesinde memur, sözleşmeli personel ve işçiler çalıştırılmaktadır. Çalıştırılan belediye personeline ilişkin bilgiler tabloda detaylandırılmıştır.

Tablo 1: Personel Durumu

Personel İstihdam Türü	İhdas Edilmiş Norm Kadro Sayısı	Dolu Kadro Sayısı
Memur	2689	625
Sözleşmeli Personel	359	230
Kadrolu İşçi	827	66
Geçici İşçi	-	-
Toplam	**3875**	**921**
696 sayılı KHK Uyarınca Çalıştırılan Personel	-	4052

Gaziantep Büyükşehir Belediyesi Başkanlığının Gaziantep Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü olmak üzere bir tane bağlı kuruluşu bulunmaktadır.

Gaziantep Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü, Büyükşehir Belediyesine bağlı olarak büyükşehir belediye sınırları içerisinde 2560 sayılı İstanbul Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun'la belirlenen su ve kanalizasyon işlerini yapmak üzere kurulmuştur.

Ayrıca Belediyenin doğrudan ve/veya dolaylı hissedarı olduğu toplam yedi adet şirket bulunmaktadır.

1.3. Mali Yapı

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 12'nci maddesine göre, genel yönetim kapsamındaki idarelerin bütçeleri içinde mahalli idareler bütçeleri de sayılmış, mahalli idare bütçesi, mahalli idare kapsamındaki kamu idarelerinin bütçesi olarak tanımlanmıştır. Bütçe işlemleri Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği hükümlerine göre yürütülmektedir.

Bütçe; belediyenin stratejik planına ve performans programına uygun olarak, analitik bütçe sistemine göre belediye başkanı tarafından hazırlanan, mali yıl ve izleyen iki yıl içindeki gelir ve gider tahminlerini gösteren, gelirlerin toplanmasına ve harcamaların yapılmasına izin veren ve belediye meclisince kabul edilen bir karardır. Bu kapsamda Gaziantep Büyükşehir Belediyesi, faaliyetlerini ilgili mali yılı bütçesi ile verilen ödeneklerle yürütmektedir.

www.balioglu.net

Büyükşehir Belediyesinin 2020 yılı bütçe ödenekleri, tahmini bütçe gider ve gelirleri ile gerçekleşme rakamları aşağıdaki tablolarda gösterilmiştir.

Tablo 2: 2020 Yılı Bütçe Giderleri ve Ödenekler Tablosu

E-Kod1	Giderin Türü	Geçen Yıldan Devreden Ödenek (TL)	Bütçe ile Verilen Ödenek (TL)	Eklenen / Düşülen Ödenek (TL)	Ödenek Toplamı (TL)	Bütçe Gideri Toplamı (TL)	İptal Edilen Ödenek (TL)	Ertesi Yıla Devreden Ödenek (TL)
01	Personel Giderleri	-	93.474.000,00	4.911.700,80	98.385.700,80	91.656.754,06	6.728.946,74	-
02	Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri	-	12.420.000,00	748.079,22	13.168.079,22	12.312.689,85	855.389,37	-
03	Mal ve Hizmet Alım Giderleri	-	710.351.500,00	-83.645.683,81	626.705.816,19	563.822.565,06	62.883.251,13	-
04	Faiz Giderleri	-	254.000.000,00	-40.013.641,80	213.986.358,20	213.986.358,20	-	-
05	Cari Transferler	-	48.596.500,00	62.773.317,12	111.369.817,12	109.566.909,40	1.802.907,72	-
06	Sermaye Giderleri	-	370.158.000,00	30.275.284,55	400.433.284,55	376.952.456,72	23.480.827,83	-
07	Sermaye Transferleri	-	23.000.000,00	44.181.193,95	67.181.193,95	66.740.563,87	440.630,08	-
08	Borç Verme	-	53.000.000,00	115.769.749,97	168.769.749,97	168.769.749,97	-	-
09	Yedek Ödenek	-	135.000.000,00	-135.000.000,00	-	-	-	-
Toplam		**-**	**1.700.000.000,00**	**0,00**	**1.700.000.000,00**	**1.603.808.047,13**	**96.191.952,87**	**-**

Gaziantep Büyükşehir Belediyesinin 2020 mali yılı bütçesi ile 1.700.000.000,00 TL ödenek öngörülmüştür. Yıl içinde 1.603.808.047,13 TL bütçe gideri yapılmış, 96.191.952,87 TL ödenek iptal edilmiştir.

Tablo 3: 2020 Yılı Bütçe Gelirleri Tablosu

Bütçe Gelirinin Ekonomik Kodu	Bütçe Gelir Tahmini (TL)	Tahsilat Tutarı (TL)	Red ve İadeler (TL)	Net Tahsilat (TL)	Gerçekleşme Yüzdesi (%)
01-Vergi Gelirleri	12.472.000,00	13.392.646,66	11.279,73	13.381.366,93	107,29
03-Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	138.150.000,00	169.800.705,20	1.104.239,97	168.696.465,23	122,11
04-Alınan Bağış ve Yardımlar	7.410.000,00	26.081.132,34	110.287,33	25.970.845,01	350,48
05-Diğer Gelirler	982.968.000,00	996.320.133,99	77.588,85	996.242.545,14	101,35
06-Sermaye Gelirleri	289.000.000,00	427.038.296,69	993,60	427.037.303,09	147,76
08-Alacaklardan Tahsilat	50.000.000,00	40.000.000,00	-	40.000.000,00	80,00
09-Red ve İadeler	-	-	-	-	-
Toplam	**1.480.000.000,00**	**1.672.632.914,88**	**1.304.389,48**	**1.671.328.525,40**	**112,93**

Buna göre 2020 yılında net bütçe geliri % 112,93 seviyesinde gerçekleşmiştir. Vergi gelirleri (% 107,29), teşebbüs ve mülkiyet gelirleri (% 122,11), alınan bağış ve yardımlar (% 350,48), diğer gelirler (% 101,35) ve sermaye gelirleri (% 147,76) beklenenin üstünde, alacaklardan tahsilat ise (% 80,00) beklenenin altında gerçekleşmiştir.

Tablo 4: 2020 Yılı Bütçe Giderleri Tablosu

Bütçe Giderinin Ekonomik Kodu	Bütçe (Başlangıç) Ödeneği (TL)	Bütçe Gideri (Gerçekleşen Tutar) (TL)	Gerçekleşme Yüzdesi (%)
01-Personel Giderleri	93.474.000,00	91.656.754,06	98,05
02-Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri	12.420.000,00	12.312.689,85	99,14
03-Mal ve Hizmet Alım Giderleri	710.351.500,00	563.822.565,06	79,37
04-Faiz Gideri	254.000.000,00	213.986.358,20	84,24
05-Cari Transferler	48.596.500,00	109.566.909,40	225,46
06-Sermaye Giderleri	370.158.000,00	376.952.456,72	101,83
07-Sermaye Transferleri	23.000.000,00	66.740.563,87	290,18

www.balioglu.net

08-Borç Verme	53.000.000,00	168.769.749,97	318,43
09-Yedek Ödenekler	135.000.000,00	-	-
Toplam	**1.700.000.000,00**	**1.603.808.047,13**	**94,34**

Buna göre 2020 yılında bütçe giderleri % 94,34 seviyesinde gerçekleşmiştir. Sermaye giderlerinde başlangıç bütçesinde öngörülen tutar % 1,83 oranında aşılmıştır. Cari transferler (% 225,46), sermaye transferleri (% 290,18) ve borç verme (% 318,43) oranında beklenenin üstünde gerçekleşirken, diğer giderler beklenenin altında gerçekleşmiştir.

Belediyenin bütçe gelirler ve giderlerinin ekonomik sınıflandırmaya göre son üç yıllık seyri ve 2019 yılının 2018 yılına, 2020 yılının 2019 yılına göre değişim yüzdeleri aşağıdaki tablolarda yer almaktadır.

Tablo 5: Bütçe Gelirlerinin 3 Yıllık (2018-2020) Seyri

Bütçe Gelirinin Çeşidi	2018 Yılı (TL) (A)	2019 Yılı (TL) (B)	2020 Yılı (TL) (C)	2019-2018 Değişim Oranı (%) [D=(B-A)/A]	2020-2019 Değişim Oranı (%) [E=(C-B)/B]
Vergi Gelirleri	12.854.978,25	12.240.298,35	13.381.366,93	- 4,78	9,32
Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	107.292.687,22	158.876.707,04	168.696.465,23	48,08	6,18
Alınan Bağış ve Yardım ile Özel Gelirler	19.675.477,41	10.435.079,47	25.970.845,01	- 46,96	148,88
Diğer Gelirler	758.052.761,78	805.281.198,45	996.242.545,14	6,23	23,71
Sermaye Gelirleri	425.658.226,45	194.016.320,87	427.037.303,09	- 54,42	120,10
Toplam	**1.323.534.131,11**	**1.180.849.604,18**	**1.631.328.525,40**	**- 10,78**	**38,15**
Bütçe Gelirlerinden Red ve İadeler Toplamı (-)	-	-	-	-	-
Net Toplam	**1.323.534.131,11**	**1.180.849.604,18**	**1.631.328.525,40**	**- 10,78**	**38,15**

Tablodaki veriler dikkate alındığında, 2020 yılında gelirler bir önceki yıla göre 450.478.921,22 TL (% 38,15) artış göstermiştir. Bu çerçevede; vergi gelirlerinde 1.141.068,58 TL (% 9,32), teşebbüs ve mülkiyet gelirlerinde 9.819.758,19 TL (% 6,18), alınan bağış ve yardım ile özel gelirlerde 15.535.765,54 TL (% 148,88), diğer gelirlerde 190.961.346,69 TL (% 23,71) ve sermaye gelirlerinde 233.020.982,22 TL (% 120,10) tutarlarındaki artışlar toplam artış üzerinde belirleyici olmuştur. Artışın büyük oranda devralınan belde belediyelerin

www.balioglu.net

gelirlerinin ve aynı şekilde merkezi idare vergi gelirlerinden alınan paylarının eklenmesi sonucu arttığı anlaşılmakla birlikte, gelir yönetiminde sağlanan başarı da bu artışta etkili olmuştur.

Tablo 6: Bütçe Giderlerinin 3 Yıllık (2018-2020) Seyri

Bütçe Giderinin Çeşidi	2018 Yılı (TL) (A)	2019 Yılı (TL) (B)	2020 Yılı (TL) (C)	2019-2018 Değişim Oranı (%) [D=(B-A)/A]	2020-2019 Değişim Oranı (%) [E=(C-B)/B]
Personel Giderleri	69.916.398,55	77.259.034,03	91.656.754,06	10,50	18,64
SGK Devlet Prim Giderleri	9.181.494,61	10.463.517,30	12.312.689,85	13,96	17,67
Mal ve Hizmet Alım Giderleri	498.015.589,98	590.471.575,02	563.822.565,06	18,56	- 4,51
Faiz Giderleri	167.233.239,98	218.859.096,02	213.986.358,20	30,87	- 2,23
Cari Transferler	47.649.230,34	56.510.470,06	109.566.909,40	18,60	93,89
Sermaye Giderleri	570.876.258,49	370.514.783,69	376.952.456,72	- 35,10	1,74
Sermaye Transferleri	11.773.143,01	48.000.000,00	66.740.563,87	307,71	39,04
Toplam	**1.374.645.354,96**	**1.372.078.476,12**	**1.435.038.297,16**	**- 0,19**	**4,59**

Belediyenin bütçe giderleri toplamı 2020 yılında 2019 yılına göre 62.959.821,04 TL (% 4,59) artmıştır. Gider kalemleri incelendiğinde; 2020 yılında personel giderlerinin 14.397.720,03 TL (% 18,64), sosyal güvenlik kurumlarına devlet prim giderlerinin 1.849.172,55 TL (% 17,67), cari transferlerin 53.056.439,34 TL (% 93,89), sermaye giderlerinin 6.437.673,03 TL (% 1,74) ve sermaye transferlerinin 18.740.563,87 TL (% 39,04) arttığı görülmektedir. Personel harcaması niteliğindeki giderlerin artışı Gaziantep Büyükşehir Belediyesine bağlanan belde belediyelerinden gelen personel nedeniyle artan personel sayısından kaynaklanmıştır. Mal ve hizmet alım giderlerinde 26.649.009,96 TL (% 4,51), faiz giderlerinde 4.872.737,82 TL (% 2,23) azalış olmuştur. Bütçe yönetiminde dengenin sağlanması amacıyla faiz giderleri azaltılmış, bütçe denkliği sağlanmaya çalışılmıştır.

Faaliyet Sonuçları Tablosuna göre; bütçe ile ilgili olsun ya da olmasın Belediyenin faaliyetlerinden dolayı tahakkuk eden 2020 yılı Faaliyet Gideri 1.250.758.170,63 TL, Faaliyet Geliri 1.523.602.740,06 TL olup Dönem Olumlu Faaliyet Sonucu ise 272.844.569,43 TL olarak gerçekleşmiştir.

Gaziantep Büyükşehir Belediyesinin doğrudan ve/veya dolaylı hissedarı olduğu şirketler aşağıdaki tablolarda gösterilmiştir.

www.balioglu.net

Tablo 7: Belediyenin Doğrudan Hissedarı Olduğu Şirketler

Sıra No	Şirketin Adı	Toplam Sermaye Tutarı (TL)	Belediyenin Sahip Olduğu Sermaye Tutarı (TL)	Hisse Oranı (%)
1	Gaziulaş Gaziantep Ulaşım ve Bilişim Hizmetleri A.Ş.	130.000.000,00	128.994.450,85	99,61
2	Gazi Ağaç Peyzaj Eğt. Hiz. Hay. Bah. İşl. San. Tic. A.Ş.	20.050.000,00	20.047.995,00	99,99
3	Gazi Konut İnşaat Sanayi Taahhüt ve Ticaret A.Ş.	75.947.737,50	74.443.972,30	98,02
4	Gazi Kültür Sanat Ürünleri Ticaret ve Turizm A.Ş.	14.666.000,00	14.666.000,00	100,00
5	Gazibel Hizmet Müşavirlik İnş. San. ve Tic. A.Ş.	57.362.000,00	53.806.750,00	93,80
6	Gaziantep Bilişim ve Akıllı Kent Teknolojileri A.Ş.	500.000,00	500.000,00	100,00

Tablo 8: Belediye Şirketlerinin Hissedarı Olduğu Şirketler

Sıra No	Belediye Şirketi	Hissedar Olduğu Şirket	Toplam Sermaye Tutarı (TL)	Belediye Şirketinin Sahip Olduğu Sermaye Tutarı (TL)	Belediye Şirketinin Hisse Oranı (%)
1	Gaziulaş Gaziantep Ulaşım ve Bilişim Hizmetleri A.Ş.	Gazi Konut İnşaat Sanayi Taahhüt ve Ticaret A.Ş.	130.000.000,00	500,50	0,0004
2	Gazibel Hizmet Müşavirlik İnş. San. ve Tic. A.Ş.	Gazi Danışmanlık Müşavirlik Özel Eğitim ve Kontrollük Hizmetleri İnş. Haf. San. ve Tic. A.Ş.	57.362.000,00	3.500.500,00	6,10
		Gazi Konut İnşaat Sanayi Taahhüt ve Ticaret A.Ş.	57.362.000,00	51.500,00	0,09

1.4. Muhasebe ve Raporlama Sistemi

1.4.1. Kamu İdaresinin Muhasebe Sistemi

Gaziantep Büyükşehir Belediyesinin muhasebe kayıt işlemleri Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği hükümlerine göre gerçekleştirilmektedir. Mahalli idarelerin hesap planı, Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin 46'ncı maddesinde ana hesap grupları, hesap grupları ve hesaplar itibariyle belirlenmiş çerçeve hesap planında yer alan hesaplardan oluşmaktadır. Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği hesap planında yer almamakla birlikte, Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği hesap planında yer alan herhangi bir hesabın kullanılması gerekliliği ortaya çıkarsa Yönetmelik'teki hesap planına ilave hesap eklemeye

www.balioglu.net

veya çıkarmaya, Hazine ve Maliye Bakanlığının uygun görüşü üzerine Çevre ve Şehircilik Bakanlığı yetkilidir.

Ayrıca, mahalli idarelere ait detaylı hesap planları, bu Yönetmelik'te belirlenen hesap planı çerçevesinde Hazine ve Maliye Bakanlığının görüşü alınmak suretiyle ilgili Bakanlıklarca hazırlanmaktadır.

1.4.2. Kamu İdaresinin Raporlama Sistemi

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 484 ve 485'inci maddeleri uyarınca; mali tablolar, Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nde belirlenen ilkelere ve standartlara uygun olarak hazırlanır ve belirlenen sürelerde ilgililerin bilgisine sunulur. Bu bağlamda, İdarece üretilen cetvel ve temel mali tablolar ile diğer mali tablolar şunlardır:

a) Mizan cetveli

b) Temel mali tablolar

1) Bilanço

2) Faaliyet sonuçları tablosu

3) Nakit akış tablosu

c) Diğer mali tablolar

1) Bütçe uygulama sonuçları tablosu

2) Gelirlerin ekonomik sınıflandırılması tablosu

3) Giderlerin fonksiyonel sınıflandırılması tablosu

4) Giderlerin ekonomik sınıflandırılması tablosu

5) Bütçe gelirlerinin ekonomik sınıflandırılması tablosu

6) Bütçe giderlerinin kurumsal sınıflandırılması tablosu

7) Bütçe giderlerinin fonksiyonel sınıflandırılması tablosu

8) Bütçe giderlerinin finansal sınıflandırılması tablosu

9) Bütçe giderlerinin ekonomik sınıflandırılması tablosu

www.balioglu.net

10) Bütçe giderleri ve ödenekler tablosu.

1.4.3. Kamu İdaresi Tarafından Denetime Sunulan Defter, Tablo ve Belgeler

Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar'ın 5'inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştay Başkanlığına gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden aşağıda yer alanlar denetime sunulmuştur:

- Birleştirilmiş veriler defteri,
- Geçici ve kesin mizan,
- Bilanço,
- Faaliyet sonuçları tablosu,
- İdare taşınır mal yönetimi ayrıntılı hesap cetveli ile idare taşınır mal yönetim hesabı icmal cetveli.

www.balioglu.net

Kamu İdaresinin denetimi; yukarıda belirtilen defter, tablo ve belgeler ile Usul ve Esaslar'ın 8'inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütülüp sonuçlandırılmıştır.

Denetim görüşü, Kamu İdaresinin tabi olduğu geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki temel mali tabloları olan bilanço ve faaliyet sonuçları tablosuna verilmiştir.

2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

www.balioglu.net

Kamu idaresinin mali tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürünün belirlenmesine esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

İç kontrol sistemi, 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun beşinci kısmında düzenlenmiştir. İç kontrol, idarenin amaçlarına, belirlenmiş politikalara ve mevzuata uygun olarak faaliyetlerin etkili, ekonomik ve verimli bir şekilde yürütülmesini, varlık ve

kaynakların korunmasını, muhasebe kayıtlarının doğru ve tam olarak tutulmasını, malî bilgi ve yönetim bilgisinin zamanında ve güvenilir olarak üretilmesini sağlamak üzere idare tarafından oluşturulan organizasyon, yöntem ve süreçle iç denetimi kapsayan malî ve diğer kontroller bütünüdür.

Görev ve yetkileri çerçevesinde, malî yönetim ve kontrol süreçlerine ilişkin standartlar ve yöntemler Hazine ve Maliye Bakanlığınca, iç denetime ilişkin standartlar ve yöntemler ise İç Denetim Koordinasyon Kurulu tarafından belirlenir, geliştirilir ve uyumlaştırılır. Bunlar ayrıca, sistemlerin koordinasyonunu sağlar ve kamu idarelerine rehberlik hizmeti verir.

İç Kontrol ve Ön Mali Kontrole İlişkin Usul ve Esaslar'ın 5'inci maddesinde, iç kontrol standartlarının, merkezi uyumlaştırma görevi çerçevesinde Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından belirlenip yayımlanacağı, kamu idarelerinin, malî ve malî olmayan tüm işlemlerinde bu standartlara uymakla ve gereğini yerine getirmekle yükümlü bulunduğu, ayrıca Kanun'a ve iç kontrol standartlarına aykırı olmamak koşuluyla, idarelerce görev alanları çerçevesinde her türlü yöntem, süreç ve özellikli işlemlere ilişkin standartlar belirlenebileceği belirtilmiştir.

www.balioglu.net

Kamu İç Kontrol Standartları Tebliği ile kamu idarelerinde iç kontrol sisteminin oluşturulması, uygulanması, izlenmesi ve geliştirilmesi amacıyla 18 standart ve bu standartlar için gerekli 79 genel şart belirlenmiştir.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu ve ilgili diğer mevzuat uyarınca, İdare tarafından Kamu İç Kontrol Sisteminin oluşturulması, uygulanması, izlenmesi ve geliştirilmesi çalışmaları ile İdarenin yönetim sorumluluğu kapsamında müdürlüklerle ortak çalışma yapılarak Kamu İç Kontrol Standartları Uyum Eylem Planı hazırlanmıştır.

Bu kapsamda İdarenin iç kontrol sistem değerlendirilmiştir. Buna göre;

İdare tarafından İç Kontrol Standartları Uyum Eylem Planı hazırlanmış ve üst yöneticinin onayı ile 30.11.2011 tarihinde Hazine ve Maliye Bakanlığına gönderilmiştir.

İç Kontrol Eylem Planı gerçekleşmeleri üçer aylık dönemlerde iç kontrol bileşenlerinin (Kontrol Ortamı, Risk Değerlendirme, Kontrol Faaliyetleri, Bilgi ve İletişim, İzleme) türüne ve eylemin yapılıp yapılmadığına göre gerçekleşme sonuçları alınarak raporlaması yapılmaktadır.

İç Kontrol ve Ön Mali Kontrol Şube Müdürlüğü bünyesindeki her iş için süreç kartları, iyileştirme alanları, görev listeleri, performans göstergeleri tespit edilmiştir. Ancak hassas görevlere ilişkin prosedürler belirlenmemiştir. İç Kontrol ve Ön Mali Kontrol Şube Müdürlüğü

çalışmaları sonucunda elde edilen çıktının bir kısmı, diğer birimler ile paylaşılmıştır. Müdürlük, iç kontrol eylem planında belirtilen görevlerle ilgili öncü olma görevini yerine getirmektedir.

İç Kontrol Eylem Planı Değerlendirme Raporu düzenli olarak üst yönetici onayına sunulmaktadır.

Kamu Görevlileri Etik Davranış İlkeleri ile Başvuru Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik ekinde yer alan "Etik Sözleşmesi" kamu idaresi personeli tarafından imzalanmıştır.

İdare organizasyon yapısı içerisinde görev, yetki ve sorumluluklar açıkça belirlenmiştir. İdarenin teşkilatlanması hizmetlerin tamamını kapsayacak şekilde oluşturulmuştur. Yetkilerin ve yetki devrinin sınırlarının belirlendiği İmza Yetkileri Yönergesi hazırlanmış ve birimlere tebliğ edilmiştir.

İdarede yönetimin ihtiyaç duyduğu gerekli bilgileri ve raporları üretecek ve analiz yapma imkânı sunacak yönetim bilgi sistemi mevcuttur.

www.balioglu.net

İç kontrolün bir unsuru olan ön mali kontrol, İç Kontrol ve Ön Mali Kontrole İlişkin Usul ve Esaslar'a göre yürütülmelidir. Yapılan incelemede Yönetmelik hükümlerinin büyük oranda uygulandığı tespit edilmiştir.

İdarede 7 iç denetçi kadrosu mevcut olup, fiilen 3 iç denetçi görev yapmaktadır ve iç denetim faaliyeti yürütülmektedir.

İdarede, kurumsal risk yönetim çalışmaları yapılmış olup, İdare amaç ve hedeflerinin gerçekleşmesini engelleyebilecek iç ve dış riskler tanımlanarak risk envanteri oluşturulmuştur. Risk envanteri her yıl güncellenmekte ve aksiyon planları oluşturulmaktadır. İyi tanımlanmış iç kontrol riskleri; gelecekte ortaya çıkabilecek bir olay ya da faaliyetin, kurumun birimlerinde, faaliyet/iş süreçlerinde belirsizliğe yol açacak unsurları ifade eder. Dolayısıyla iç kontrole ilişkin risklerin, birimlerin mikro düzeydeki iş süreçlerini etkilemeleri olası olduğu için faaliyet sürecine etki edebilme potansiyelleri mevcuttur. İdare tarafından iç kontrol faaliyetlerine ilişkin kurumsal riskler belirlenmiş, ancak iç kontrol riskleri belirlenmemiştir. Ancak, mevzuat açısından iç kontrol risklerinin belirlenmesi gerekmekte olup, İdare tarafından buna ilişkin bir çalışma yapılmamıştır.

6. DENETİM GÖRÜŞÜ

Gaziantep Büyükşehir Belediyesinin 2020 yılına ilişkin yukarıda belirtilen ve kamu idaresi tarafından sunulan; geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki mali rapor ve tablolarının, "Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular" bölümünde belirtilen hesap alanları hariç tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

7. DENETİM BULGULARI

Raporda yer alan bulgular, denetimler sonucunda tespit edilen hususlara kamu idaresi tarafından verilen cevapların değerlendirilmesi suretiyle düzenlenmiştir.

A. DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAĞI BULGULAR

Bu bölümde, mali rapor ve tablolara verilen görüş ile ilgili olan bulgular yer almaktadır.

BULGU 1: Taşınmazların Değer Tespit Çalışmalarının Tamamlanmaması ve Muhasebe Kayıtlarına Alınmaması

www.balioglu.net

İdarenin mülkiyetinde, yönetiminde veya kullanımında bulunan taşınmazların değer tespit çalışmaları tamamlanmamış ve ilgili muhasebe hesaplarına kayıtları yapılmamıştır.

Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmelik'in *"Kayıt ve kontrol işlemleri"* başlıklı 5'inci maddesinde; tapuda kayıtlı olan taşınmazların maliyet bedeli üzerinden, bu taşınmazlardan maliyet bedeli belirlenemeyenlerin ise rayiç değerleri üzerinden kayıtlara alınacağı; bu taşınmazlardan maliyet ve rayiç bedeli belirlenemeyen taşınmazlar, tapuda kayıtlı olmayan taşınmazlar başlığı altında yer alan taşınmazlardan sadece ekonomik olarak değerlendirmeye konu olanlar ile kamusal ihtiyaçlarda kullanılan taşınmazlar, orta malları ve genel hizmet alanları başlığı altında yer alan taşınmazlar ile Bakanlık tarafından iz bedeli ile takip edilmesine karar verilen taşınmazların iz bedeli üzerinden kayıtlara alınacağı; taşınmazların rayiç değerinin maliki kamu idaresince, başka bir kamu idaresinin yönetiminde veya kullanımında olanların ise bu idarelerce tespit edileceği ve taşınmazların kayıtlara alınan değerinin Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği hükümlerine göre güncellenmesi gerektiği belirtilmiştir.

Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin *"Maddi duran varlıkların kayıt değerleri"* başlıklı 26'ncı maddesinde; gerek yatırım ve gerekse kullanım amacıyla edinilen maddi duran

varlıkların maliyet bedeliyle; herhangi bir maliyet yüklenilmeksizin edinilen maddi duran varlıkların ise gerçeğe uygun değeriyle muhasebeleştirileceği, varlığın gerçeğe uygun değeri bilinemiyorsa idarece tespit edilen değerinin esas alınması gerektiği ifade edilmiştir.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 25-Maddi Duran Varlık Hesap Grubu ile ilgili *"Hesap grubuna ilişkin işlemler"* başlıklı 187'nci maddesinde; edinilen maddi duran varlıkların maliyet bedeli ile hesaplara alınacağı, bu Yönetmelik'in yürürlüğe girdiği tarihte mevcut olup hesaplarda yer almayan maddi duran varlıklardan envanter ve değerlemesi yapılanların muhasebe birimlerince ilgili maddi duran varlık hesabı ve net değer hesabına kaydedilmek suretiyle hesaplara alınacağı açıklanmıştır.

Yukarıda belirtilen mevzuat hükümlerine göre; kamu kaynağı olan taşınmazların, mali saydamlığı ve hesap verilebilirliği sağlayacak şekilde değer tespit çalışmalarının tamamlanması ve muhasebe kayıtlarına alınması gerekmektedir.

İdarenin hesap ve işlemlerinin incelenmesi neticesinde; İdarenin mülkiyetinde, yönetiminde veya kullanımında bulunan taşınmazların değer tespit çalışmalarının tamamlanmadığı ve ilgili muhasebe hesaplarına kayıtlarının yapılmadığı tespit edilmiştir.

www.balioglu.net

Söz konusu denetim tespiti sonrasında, İdare tarafından; Belediye taşınmaz envanterinde kayıtlı tüm taşınmazların değer tespit çalışmalarına başlanıldığı, işlemlerin tamamlanmasının akabinde muhasebe kayıtlarının oluşturulması için Mali Hizmetleri Daire Başkanlığına sunulacağı ifade edilmiştir.

Sonuç itibariyle, İdarenin mülkiyetinde, yönetiminde veya kullanımında bulunan taşınmazların değer tespit çalışmalarının tamamlanması ve ilgili muhasebe hesaplarına kayıtlarının yapılması gerekmektedir.

BULGU 2: Amortisman İşlemlerinin Mevzuata Uygun Yapılmaması

Duran varlıklara ilişkin amortisman işlemleri mevzuata uygun olarak yapılmamış bunun sonucunda 257-Birikmiş Amortismanlar Hesabı mali tablolarda hatalı olarak yer almıştır.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 257-Birikmiş Amortismanlar Hesabı ile ilgili *"Hesabın niteliği"* başlıklı 202'nci maddesinde; 257-Birikmiş Amortismanlar Hesabının, maddi duran varlık bedellerinin ekonomik ömrü içerisinde giderleştirilmesi ve hesaben yok edilmesini izlemek için kullanılacağı açıklanmıştır.

47 Sıra Numaralı Amortisman ve Tükenme Paylarına İlişkin Tebliğ ile kamu idarelerinin duran varlıklarından hangilerinin amortisman ve tükenme payına tabi tutulacağı, buna ilişkin usul ve esaslar ile uygulanacak amortisman ve tükenme payının süre, yöntem ve oranları belirlenmiştir.

Aynı Tebliğ'in *"Amortisman ve tükenme payına tabi duran varlıklar"* başlıklı 3'üncü maddesinde; genel yönetim kapsamındaki kamu idarelerinde muhasebe sistemine dâhil edilen maddi duran varlıklardan; arazi ve arsaların, yapım aşamasındaki sabit varlıkların, varlıkların elde edilmesi için verilen avans ve krediler ile tarihi yapıların, tarihi veya sanat değeri olan demirbaşların amortismana tabi olmadığı belirtilmiştir.

Ayrıca Tebliğ'in *"Amortismana tabi duran varlıkların deftere kaydedilmesi"* başlıklı 9'uncu maddesinde; amortismana tabi her bir varlığın Duran Varlıklar Amortisman Defterine kaydedileceği; bu Tebliğ'de belirlenen limitlerin üzerinde olan varlıkların ilk kayıtları ile değer artırıcı harcamalara ilişkin kayıtlarının düzenli olarak tutulabilmesini sağlamak için harcamayı yapan birim tarafından muhasebe birimlerine varlıkların taşınır sicil numarası veya taşınmaz numarası ile bildirileceği ve muhasebe yetkililerinin de taşınır ve taşınmazları muhasebe kayıtlarına ve Duran Varlıklar Amortisman Defterine bu limitleri ve bilgileri göz önünde bulundurarak kaydedeceği ifade edilmiştir.

www.balioglu.net

Yukarıda belirtilen mevzuat hükümleri uyarınca; bir yıldan fazla kullanılabilen ve yıpranmaya, aşınmaya veya kıymetten düşmeye maruz kalan maddi duran varlıklar için amortisman ayrılması, ayrılan amortismanların 257-Birikmiş Amortismanlar Hesabında muhasebeleştirilmesi ve amortismana tabi her bir varlığın Duran Varlıklar Amortisman Defterine kaydedilmesi gerekmektedir.

İdarenin hesap ve işlemlerinin incelenmesi neticesinde; amortismana tabi İdare taşınmazlarına ilişkin Duran Varlıklar Amortisman Defterine eksik kayıtların yapıldığı, duran varlık hesaplarında yer alan binaların bir kısmı için toplam 8.966.236,83 TL amortisman ayrılmadığı tespit edilmiştir.

Söz konusu denetim tespiti sonrasında, İdare tarafından özetle; duran varlıklara ilişkin mevzuata uygun olmayan amortisman kayıtlarının düzeltildiği, bundan sonraki yıl sonu amortisman işlemlerinde bu konuya önem ve hassasiyet gösterileceği ifade edilmiştir.

Ancak, muhasebede kayıtlı binaların bir kısmı için yılı içinde amortisman ayrılmaması nedeniyle, 2020 yılı mali tablolarında 257-Birikmiş Amortismanlar Hesabı açısından hatalı bilgi oluşmuştur.

BULGU 3: İdare Taşınmazlarının Diğer Kamu İdarelerine Tahsis Edilmesine İlişkin Muhasebe Kayıtlarının Yapılmaması

İdare tarafından diğer kamu kurum ve kuruluşlarına taşınmaz tahsis edilmiş ancak bu tahsis işlemleri muhasebeleştirilmemiştir.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 25-Maddi Duran Varlıklar Hesap Grubu ile ilgili *"Hesap grubuna ilişkin işlemler"* başlıklı 187'nci maddesinde; tahsis edilen taşınmazlardan, Hazineye ait olanların milli emlak birimlerince, diğer kamu idarelerine ait olanların ise yetkili birimlerce muhasebe birimlerine bildirilerek gerekli kayıtların yapılacağı, kamu idaresinin mülkiyetinde olan taşınmazların, bunlardan diğer kamu idarelerine tahsis edilenlerin ve kamu idarelerince tahsisli olarak kullanılanların yardımcı hesaplar itibarıyla izleneceği; taşınmazların tahsisinin kaldırılmasına karar verilmesi halinde taşınmazı tahsis eden idare ile taşınmazın tahsis edildiği idarenin muhasebe hizmetlerini yürüten muhasebe birimleri tarafından tahsise ilişkin muhasebe kayıtlarının kapatılacağı ifade edilmiştir.

www.balioglu.net

Aynı Yönetmelik'in 252-Binalar Hesabına ilişkin *"Hesabın işleyişi"* başlıklı 193'üncü maddesine göre; tahsis edilen binalar, tahsis eden kamu idaresine hizmet veren muhasebe birimince kayıtlı değeri üzerinden 252-Binalar Hesabına alacak, 500-Net Değer Hesabına borç kaydedilecektir. Ayrıca, varlığa ilişkin ayrılmış amortisman tutarı da 500-Net Değer Hesabına alacak, 257-Birikmiş Amortismanlar Hesabına borç kaydedilmek suretiyle muhasebeleştirilecektir.

Diğer yandan Yönetmelik'te, 250-Arazi ve Arsalar Hesabı için de benzer düzenlemeler bulunmaktadır.

Yukarıda belirtilen mevzuat hükümleri uyarınca; diğer kamu idarelerine taşınmaz tahsis edilmesi durumunda, muhasebe birimince taşınmazların kayıtlı değeri üzerinden ilgisine göre, 250-Arazi ve Arsalar Hesabı ile 252-Binalar Hesabına alacak ve 500-Net Değer Hesabına borç; amortismana tabi maddi duran varlıklar için ayrılmış amortisman tutarının 500-Net Değer Hesabına alacak, 257-Birikmiş Amortismanlar Hesabına borç kaydedilmesi gerekmektedir.

İdarenin taşınmaz işlemlerinin incelenmesi neticesinde; diğer kamu kurum ve kuruluşlarına tahsis edilen 50 adet arazi ve arsa, 5 adet bina olmak üzere toplam 55 adet taşınmaz için yukarıda açıklanan muhasebe kayıtlarının yapılmadığı, mali tablolarda bu taşınmazların halen İdarenin kullanımında göründüğü tespit edilmiştir.

Söz konusu denetim tespiti sonrasında, İdare tarafından; İdare taşınmazlarının diğer kamu idarelerine tahsis edilmesine ilişkin muhasebe kayıtlarının yapıldığı ifade edilmiştir.

Ancak, söz konusu muhasebeleştirme işlemlerinin yılı içinde yapılmaması nedeniyle, 2020 yılı mali tablolarında 250-Arazi ve Arsalar Hesabı, 252-Binalar Hesabı ve 500-Net Değer Hesabı ile amortismana tabi maddi duran varlıklar için 257-Birikmiş Amortismanlar Hesabı açısından hatalı bilgi oluşmuştur.

BULGU 4: Bilgisayar Yazılım Alımlarının Bir Kısmının Haklar Hesabında İzlenmemesi

İdare tarafından satın alınan bilgisayar yazılımları 260-Haklar Hesabında muhasebeleştirilmeden, 630-Giderler Hesabına kaydedilerek doğrudan giderleştirilmiştir.

www.balioglu.net

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 260-Haklar Hesabı ile ilgili *"Hesabın niteliği"* başlıklı 210'uncu maddesinde; 260-Haklar Hesabının, bedeli karşılığı edinilen hukuki tasarruflar ile belirli alanlarda tanınan kullanma ve yararlanma gibi hak ve yetkiler dolayısıyla yapılan ve ekonomik değer taşıyan harcamaların izlenmesi için kullanılacağı açıklanmıştır.

Aynı Yönetmelik'in *"Hesabın işleyişi"* başlıklı 211'inci maddesinde; bütçeye gider kaydıyla edinilen hakların bir taraftan 260-Haklar Hesabına borç, kesintilerin ilgili hesaba, ödenecek tutarın 103-Verilen Çekler ve Gönderme Emirleri Hesabı veya ilgili diğer hesaplara alacak; diğer taraftan 830-Bütçe Giderleri Hesabına borç, 835-Gider Yansıtma Hesabına alacak kaydedileceği belirtilmiştir.

Yukarıda belirtilen mevzuat hükümleri uyarınca; herhangi bir fiziksel varlığı bulunmayan ve İdarenin belli bir şekilde yararlandığı veya yararlanmayı beklediği yazılım ve benzeri nitelikteki hak ve yetkilere ilişkin harcamaların 260-Haklar Hesabında takip edilmesi gerekmektedir.

İdarenin hesap ve işlemlerinin incelenmesi neticesinde; 2020 yılında satın alınan ve detaylarına aşağıdaki tabloda yer verilen toplam 337.360,00 TL tutarındaki 4 adet bilgisayar

yazılımının 260-Haklar Hesabı yerine 630-Giderler Hesabında muhasebeleştirildiği tespit edilmiştir.

Tablo 9: Hatalı Muhasebe Kaydı Yapılan Bilgisayar Yazılımları

Sıra No	Yazılım	Fiyatı (TL)
1	Zeugma Müzesi, Zeugma Antik Kenti, Rumkale ve Yesemek Antik Kenti İçin Sanal Tur Yazılım Alım İşi	82.600,00
2	Belediye Kurumsal Web Sitesinin Yeniden Yapılanması Yazılım Hizmet Alım İşi	110.920,00
3	Belediye Hizmet Araçlarına Rotalama Yazılım Hizmet Alım İşi	103.840,00
4	Güncelleme Araçları ve Gösterim Dosyaları Yazılım Alım İşi	40.000,00
Toplam		**337.360,00**

Söz konusu denetim tespiti sonrasında, İdare tarafından özetle; belirtilen yazılım alımlarının muhasebe hesaplarına kaydedilmesinde sehven hata yapıldığı, 26'lı hesapların yıl sonunda yüzde yüz amortismana tabi hesaplar olduğu ve mali yıl bitmesi nedeniyle 2021 yılında herhangi bir düzeltme işleminin yapılamadığı, bilgisayar yazılım alımlarında 260-Haklar Hesabının kullanılmasına önem ve hassasiyet gösterileceği ifade edilmiştir.

www.balioglu.net

Sonuç itibariyle, söz konusu bilgisayar yazılımlarının hatalı muhasebeleştirilmesi nedeniyle, 2020 yılı mali tablolarında 260-Haklar Hesabı ve 630-Giderler Hesabı açısından hatalı bilgi oluşmuştur.

BULGU 5: Diğer Kamu İdarelerince İdareye Tahsis Edilen Taşınmazların Tahsis İşlemlerine İlişkin Muhasebe Kayıtlarının Yapılmaması

Diğer kamu kurum ve kuruluşları tarafından İdareye taşınmaz tahsis edilmiş ancak İdarece tahsis alınan taşınmazlara ilişkin muhasebe kayıtları yapılmamıştır.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 25-Maddi Duran Varlıklar Hesap Grubu ile ilgili *"Hesap grubuna ilişkin işlemler"* başlıklı 187'nci maddesinde; tahsis edilen taşınmazlardan, Hazineye ait olanların milli emlak birimlerince, diğer kamu idarelerine ait olanların ise yetkili birimlerce muhasebe birimlerine bildirilerek gerekli kayıtların yapılacağı; kamu idaresinin mülkiyetinde olan taşınmazların, bunlardan diğer kamu idarelerine tahsis edilenlerin ve kamu idarelerince tahsisli olarak kullanılanların yardımcı hesaplar itibarıyla izleneceği; taşınmazların tahsisinin kaldırılmasına karar verilmesi halinde taşınmazı tahsis eden

idare ile taşınmazın tahsis edildiği idarenin muhasebe hizmetlerini yürüten muhasebe birimleri tarafından tahsise ilişkin muhasebe kayıtlarının kapatılacağı ifade edilmiştir.

Aynı Yönetmelik'in 252-Binalar Hesabına ilişkin *"Hesabın işleyişi"* başlıklı 193'üncü maddesine göre; tahsise konu edilen/tahsis alınan binalar tahsis edilen kamu idaresine hizmet veren muhasebe birimince kayıtlı değeri üzerinden 252-Binalar Hesabına borç, 500-Net Değer Hesabına alacak kaydedilecektir. Ayrıca, varlığa ilişkin ayrılmış amortisman tutarı da 500-Net Değer Hesabına borç, 257-Birikmiş Amortismanlar Hesabına alacak kaydedilmek suretiyle muhasebeleştirilecektir.

Diğer yandan Yönetmelik'te, 250-Arazi ve Arsalar Hesabı ile 251-Yeraltı ve Yerüstü Düzenleri Hesabı için de benzer düzenlemeler bulunmaktadır.

Yukarıda belirtilen mevzuat hükümleri uyarınca; diğer kamu kurum ve kuruluşları tarafından İdareye taşınmaz tahsis edilmesi durumunda, muhasebe birimince taşınmazların kayıtlı değeri üzerinden ilgisine göre, 250-Arazi ve Arsalar Hesabı, 251-Yeraltı ve Yerüstü Düzenleri Hesabı ile 252-Binalar Hesabına borç ve 500-Net Değer Hesabına alacak; amortismana tabi maddi duran varlıklar için ayrılmış amortisman tutarının 500-Net Değer Hesabına borç, 257-Birikmiş Amortismanlar Hesabına alacak kaydedilmesi gerekmektedir.

www.balioglu.net

İdarenin taşınmaz işlemlerinin incelenmesi neticesinde; diğer kamu kurum ve kuruluşları tarafından İdareye tahsis edilen 67 adet arazi ve arsa, 23 adet bina ve 1 adet yer üstü düzeni (gölet alanı) olmak üzere toplam 91 adet taşınmaz için yukarıda açıklanan muhasebe kayıtlarının yapılmadığı ve söz konusu kayıtların yapılmaması nedeniyle tahsisli kullanılan taşınmazların bilgisinin mali tablolarda yer almadığı tespit edilmiştir.

Söz konusu denetim tespiti sonrasında, İdare tarafından; diğer kamu idarelerince İdareye tahsis edilen taşınmazların tahsis işlemlerine ilişkin muhasebe kayıtlarının yapıldığı ifade edilmiştir.

Ancak, söz konusu muhasebeleştirme işlemlerinin yılı içinde yapılmaması nedeniyle, 2020 yılı mali tablolarında 250-Arazi ve Arsalar Hesabı, 251-Yeraltı ve Yerüstü Düzenleri Hesabı, 252-Binalar Hesabı ve 500-Net Değer Hesabı ile amortismana tabi maddi duran varlıklar için 257-Birikmiş Amortismanlar Hesabı açısından hatalı bilgi oluşmuştur.

B. DİĞER BULGULAR

Bu bölümde, mali rapor ve tablolara verilen görüş ile ilgili olmayan bulgular yer almaktadır.

BULGU 1: Kamu Kurum ve Kuruluşu Niteliğinde Olmadığı Halde Elektrik Dağıtım Şirketine Taşınmaz Tahsisi Yapılması

Mevzuatında icazet olmamasına rağmen İdare, mülkiyetinde bulunan muhtelif taşınmazlarını trafo inşası sebebiyle Türkiye Elektrik Dağıtım AŞ (TEDAŞ) adına kamu kurumu ve kuruluşu olmayan Toroslar Elektrik Dağıtım AŞ'ye tahsis etmiştir.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun *"Taşınmaz tahsisi"* başlıklı 47'nci maddesinde; kamu idarelerinin, kanunlarında belirtilen kamu hizmetlerini yerine getirebilmek için mülkiyetlerindeki taşınmazlarla Devletin hüküm ve tasarrufu altındaki yerleri, birbirlerine ve köy tüzel kişiliklerine bedelsiz olarak tahsis edebilecekleri ifade edilmiş ve aynı maddenin son fıkrasında *"Kanunlardaki özel hükümler saklıdır."* hükmü ile de kendi mevzuatında taşınmaz tahsisi ile ilgili hüküm bulunan kamu idarelerinin ilgili mevzuatına göre taşınmaz tahsisi yapabilmelerine olanak sağlanmıştır.

www.balioglu.net

5018 sayılı Kanun'un 47'nci maddesine dayanılarak hazırlanan Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Tahsis ve Devri Hakkında Yönetmelik'in *"Tanımlar"* başlıklı 3'üncü maddesine göre kamu idaresi; tahsis açısından, Yönetmelik ekindeki idareler ile kendilerine tahsis yapılması açısından köy tüzel kişiliklerini; devir açısından, Yönetmelik ekindeki idarelerden, düzenleyici ve denetleyici kurumlar hariç, diğer idareler şeklinde tanımlanmıştır. Dolayısıyla mevzuata uygun bir tahsis işleminden söz edilebilmesi için gerek taşınmazı tahsis edecek olan idarenin gerekse kendisine taşınmaz tahsis edilecek kuruluşun Yönetmelik'te ifade edilen kamu idaresi kapsamında olması gerekmektedir.

Mahalli idarelerde taşınmaz tahsisi 5393 sayılı Kanun'un ilgili hükümleri doğrultusunda gerçekleştirilmektedir. Kanun'un *"Diğer kuruluşlarla ilişkiler"* başlıklı 75'inci maddesinin birinci fıkrasının (d) bendinde; belediyelerin, görev ve sorumluluk alanlarına giren konularda, kendilerine ait taşınmazları, aslî görev ve hizmetlerinde kullanılmak üzere bedelli veya bedelsiz olarak mahallî idareler ile diğer kamu kurum ve kuruluşlarına devredebileceği veya süresi yirmibeş yılı geçmemek üzere tahsis edebileceği ifade edilmiştir.

İdarenin hesap ve işlemlerinin incelenmesi neticesinde; İdarenin mülkiyetinde bulunan muhtelif taşınmazlarını trafo inşası sebebiyle Türkiye Elektrik Dağıtım AŞ (TEDAŞ) adına Toroslar Elektrik Dağıtım AŞ'ye tahsis ettiği tespit edilmiştir.

TEDAŞ, 02.04.2004 tarihli ve 2004/22 sayılı Özelleştirme Yüksek Kurulu Kararı ile özelleştirme kapsam ve programına alınmıştır. Dağıtım bölgeleri yeniden belirlenerek, Türkiye 21 dağıtım bölgesine ayrılmış ve 2013 yılı itibariyle şirketlerle TEDAŞ arasındaki hisse devri sözleşmeleri tamamlanmıştır. Kısacası elektrik dağıtım hizmeti özelleştirilerek özel firmalar tarafından sağlanmaya başlanmıştır. Böylece TEDAŞ'ın elektrik dağıtım sektöründeki hizmet görevi sona ermiş ve TEDAŞ, 6446 sayılı Elektrik Piyasası Kanunu'nun Geçici 6'ncı maddesi hükümleri, Aydınlatma Yönetmeliği ve Aydınlatma Tebliği hükümlerine göre genel aydınlatma giderlerinin ödenmesine aracılık eden ve denetimlerini yapan bir kuruluş olarak faaliyetlerini sürdürmektedir.

TEDAŞ'ın bir kamu kuruluşu olarak değerlendirilip taşınmazları fiilen kullanan Toroslar Elektrik Dağıtım AŞ yerine tahsisin TEDAŞ adına yapılması, söz konusu uygulamayı Kanun'un 75'inci maddesine uygun hale getirmemektedir. Zira yukarıda da ifade edildiği üzere elektrik dağıtım hizmetleri artık özel şirketler tarafından yerine getirilmektedir.

www.balioglu.net

Söz konusu denetim tespiti sonrasında, İdare tarafından özetle; TEDAŞ adına tahsis edilen taşınmazların TEDAŞ tarafından kiralanması ve kamulaştırma yolu ile kullanım hakkı elde edilmesi için gerekli yazışmalara başlanılacağı ifade edilmiştir.

Sonuç itibariyle, TEDAŞ üzerinden kendilerine taşınmaz tahsisi yapılan enerji dağıtım şirketleri, yukarıda ortaya konulan mevzuat hükümleri ve açıklamalara göre, tahsis yapılabilecek kamu kurum ve kuruluşu statüsünde değildir, dolayısıyla yapılan taşınmaz tahsisleri mevzuata aykırıdır. Taşınmaz tahsislerinin mevzuat hükümlerine uygun yapılması gerekmektedir.

BULGU 2: Kira Sözleşmelerinin Noter Tescilinin Yapılmaması

2886 sayılı Devlet İhale Kanunu uyarınca ihale suretiyle kiraya verilen taşınmazların kiralama sözleşmeleri için noter tescili yapılmamaktadır.

2886 sayılı Kanun'un *"Sözleşme yapılmasında müteahhit veya müşterinin görev ve sorumluluğu"* başlıklı 57'nci maddesinde;

"Sözleşme yapılması gerekli olan hallerde müteahhit veya müşteri 31 inci maddeye göre

onaylanan ihale kararının veya Maliye Bakanlığının vizesi gereken hallerde bu vizenin yapıldığının bildirilmesini izleyen günden itibaren 15 gün içinde geçici teminatı kesin teminata çevirerek noterlikçe tescil edilmiş sözleşmeyi, idareye vermek zorundadır.

...

Bu zorunluluklara uyulmadığı takdirde, protesto çekmeye ve hüküm almaya gerek kalmaksızın ihale bozulur ve varsa geçici teminat gelir kaydedilir." hükümleri yer almaktadır.

Mezkûr Kanun'un amir hükmüne göre; ihale komisyonunun verdiği kararın ita amirince onaylanmasından sonra 15 gün içinde ihaleyi kazanan istekli, noterlikçe tescil edilmiş sözleşmeyi idareye vermelidir.

İdarenin taşınmazlarının kiralanmasına ilişkin ihale dosyaları ve kira sözleşmelerinin incelenmesi neticesinde; İdare ile kiracılar arasında imzalanan sözleşmelerin notere tescil ettirilmediği tespit edilmiştir.

Söz konusu denetim tespiti sonrasında, İdare tarafından; 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu'na göre yapılan kiralama ihaleleri için imzalanacak sözleşmelerin bundan sonra notere tescil ettirileceği ifade edilmiştir.

www.balioglu.net

Sonuç itibariyle, anılan Kanun hükümleri doğrultusunda kiralama işlemlerinin gerçekleştirilmesi ve yapılan sözleşmelerin noterlik tarafından tescil edilmesinin sağlanması gerekmektedir.

BULGU 3: Taşınmaz Kira Bedellerinin Günün Emsal ve Rayiç Bedellerine Göre Güncellenmemesi

İdareye ait taşınmaz kira bedelleri günün emsal ve rayiç bedellerini yansıtmamış ve düşük kalmıştır.

6570 sayılı Gayrimenkul Kiraları Hakkında Kanun'un kira artışını belirleyen 2 ve 3'üncü maddeleri, mülkiyet hakkının özüne dokunur nitelikte sınırlamalar içerdiği gerekçesiyle Anayasa Mahkemesinin 26.03.1963 tarih ve E. 1963/3 K. 1963/67 sayılı kararı ile iptal edilmiştir. Anayasa Mahkemesinin iptal kararı üzerine kira bedelinin belirlenmesine ilişkin kanun boşluğu Yargıtay'ın 18.11.1964 tarih ve E. 1964/2 K. 1964/4 sayılı İçtihadı Birleştirme Kararı ve çeşitli Yargıtay kararları ile doldurulmuştur.

Kira bedeli tespit yöntemini belirleyen 18.11.1964 tarih E. 1964/2 K. 1964/4 sayılı

Yargıtay İçtihadı Birleştirme Kararında, kira bedelinin; olağan rayice göre tespit edilmesi ve bu rayiç tespit edilemez ise hak ve nesafete uygun olarak ekonomi esaslarına göre artışı öngörülmüştür.

Söz konusu Yargıtay İçtihadı Birleştirme kararı ile Yargıtay Hukuk Genel Kurulu ve Yargıtay Hukuk daireleri taraflar arasındaki kira ilişkisinin kurulmasından itibaren 3 yıldan fazla bir zaman geçmiş ise, kural olarak yeni dönem kira bedelinin emsal ve rayiç bedele göre belirlenmesi gerektiği yönünde kararlar vermektedir.

Yargıtay Hukuk Genel Kurulu 09.02.2011 tarih ve 2010/3-645 E. 2011/53 K. sayılı kararında;

"Direnme yoluyla Hukuk Genel Kurulu önüne gelen uyuşmazlık; dosya kapsamına göre, somut olayda yeni dönem kira parasının endeks uygulanmak suretiyle mi, yoksa hak ve nesafet ilkesi gereğince mi tespit edilmesi gerektiği noktasındadır.

Hemen belirtilmelidir ki; Anayasa Mahkemesinin, 6570 sayılı Yasanın 2. ve 3. maddelerinin iptaline ilişkin 26.03.1963 gün ve 3/67 sayılı kararı ile, amacı kiracıyı korumak olan 6570 sayılı Yasanın kira parasındaki "sınırlı artış" ilkesi esas itibarıyla benimsenmiştir.

Bu nedenledir ki, kira parasının tespiti yöntemini belirleyen 18.11.1964 gün ve 2/4 sayılı Yargıtay İçtihadı Birleştirme Kararında, kira parasının, hak ve nesafete uygun olarak ekonomi esaslarına göre, "sınırlı artışı" öngörülmüştür.

Uygulamada; şartlar değişmediği ve özel gelişmelerin varlığı ispat edilmedikçe, kira sözleşmesinde taraflarca olağan rayice uygun olarak kararlaştırılan kira parasının, yasa gereği yenilenen ilk üç yıl (dönem) Türkiye İstatistik Kurumunca yayınlanan Toptan Eşya Fiyat Endeksindeki artışın kira parasına yansıyan bölümü oranında artırımı esas alınarak bulunacak kira parasının o dönemin hak ve nesafet kurallarına uygun ve aşırı olmayan kira parası olduğu ilke olarak kabul edilmekte ve ona göre uygulama yapılmaktadır.",

Yargıtay Hukuk Genel Kurulu 09.12.1998 tarih ve 1998/3-854 E. 1998/896 K. sayılı kararında;

"Sözleşmelerde kira parasının artırılması sırasında ekonomik denge ve adaletin sağlanması için üç yıl veya daha uzun süre, özel neden sayılmıştır.

Davada kira sözleşmesi üç yıl süreli olduğundan bu husus hak ve nesafet ilkesinin

www.balioglu.net

uygulanmasını gerektiren özel nedendir.

Mahkemece dayanılan Hukuk Genel Kurulu kararı sözleşme süresi bir yıl olan ve bir yılın sonunda yasa gereği uzayan yeni dönem kira parası ile ilgilidir.

O halde üçüncü yılın sonunda (veya sözleşme daha uzun süreli ise) bu sürenin bitiminde, 18.11.1964 gün ve 2/4 sayılı Yargıtay İçtihadı Birleştirme Kararına göre yeni dönem kira parasının hakim tarafından hak ve nesafet kurallarına göre tespit edilmesi gerekir.",

Yargıtay 3. Hukuk Dairesi 07.04.2009 tarih ve E. 2009/1477 K. 2009/6126 sayılı kararında;

"Davada taraflar arasındaki ilk kira ilişkisi 1.7.2001 tarihli kira sözleşmesine dayanmakta olup, tespiti istenilen ilk kira dönemi (2006) akdin kurulmasından itibaren ki 5. dönemdir. Yargıtay'ın yerleşmiş uygulamalarına göre, akdin kurulduğu tarihten itibaren ilk 3 yıl endeks dönemi olup, bu 3 yılın sonunda ise kira tespiti hak ve nesafet kurallarına göre yapılacaktır. Somut olayda, tespiti istenilen dönem, akdin kurulmasından itibaren ki 5. Dönem olduğundan dolayı, hak ve nesafet esaslarına göre kira bedelinin tespitinde bir isabetsizlik yoktur." denilmektedir.

www.balioglu.net

Yargıtay'ın 6570 sayılı Gayrimenkul Kiraları Hakkında Kanun dönemindeki yerleşik uygulamaları bu yönde olup buna göre; kira sözleşmelerinde kira bedelinin ilk üç yıl (dönem) Türkiye İstatistik Kurumunca yayınlanan Üretici Fiyat Endeksindeki artış oranında artırılması, dördüncü yılın ise emsal ve rayiç bedele uygun olarak yeniden belirlenmesi gerekmektedir.

6570 sayılı Gayrimenkul Kiraları Hakkında Kanun, 6101 sayılı Türk Borçlar Kanununun Yürürlüğü ve Uygulama Şekli Hakkında Kanun ile 1 Temmuz 2012 tarihi itibariyle yürürlükten kaldırılmış, kira sözleşmelerini de düzenleyen 6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu bu tarih itibariyle yürürlüğe girmiştir.

6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'nun kira bedelinin belirlenmesini düzenleyen 344'üncü maddesinde;

"Tarafların yenilenen kira dönemlerinde uygulanacak kira bedeline ilişkin anlaşmaları, bir önceki kira yılında tüketici fiyat endeksindeki oniki aylık ortalamalara göre değişim oranını geçmemek koşuluyla geçerlidir. Bu kural, bir yıldan daha uzun süreli kira sözleşmelerinde de uygulanır.

Taraflarca bu konuda bir anlaşma yapılmamışsa, kira bedeli, bir önceki kira yılının tüketici fiyat endeksindeki oniki aylık ortalamalara göre değişim oranını geçmemek koşuluyla hâkim tarafından, kiralananın durumu göz önüne alınarak hakkaniyete göre belirlenir.

Taraflarca bu konuda bir anlaşma yapılıp yapılmadığına bakılmaksızın, beş yıldan uzun süreli veya beş yıldan sonra yenilenen kira sözleşmelerinde ve bundan sonraki her beş yılın sonunda, yeni kira yılında uygulanacak kira bedeli, hâkim tarafından tüketici fiyat endeksindeki oniki aylık ortalamalara göre değişim oranı, kiralananın durumu ve emsal kira bedelleri göz önünde tutularak hakkaniyete uygun biçimde belirlenir. Her beş yıldan sonraki kira yılında bu biçimde belirlenen kira bedeli, önceki fıkralarda yer alan ilkelere göre değiştirilebilir." hükmü yer almaktadır.

Anılan Kanun'un 344'üncü maddesine göre; kira bedellerinin ilk beş yıl boyunca tüketici fiyat endeksindeki oniki aylık ortalamalara göre değişim oranını geçmemek koşuluyla sözleşmede belirlenen oranda artırılması, beş yıldan uzun süreli veya beş yıldan sonra yenilenen kira sözleşmelerinde ve bundan sonraki her beş yılın sonunda, yeni kira yılında uygulanacak kira bedelinin, tüketici fiyat endeksindeki oniki aylık ortalamalara göre değişim oranı, kiralananın durumu ve emsal kira bedelleri göz önünde tutularak hakim tarafından belirlenmesi gerekir.

www.balioglu.net

Bu madde hükmü ile Yargıtay İçtihadı Birleştirme Kararı ve Hukuk Genel Kurulu Kararında belirtilen üç yıllık süre beş yıl olarak değiştirilmiştir. Bu hükmün yürürlüğü 6353 sayılı Kanun ile işyeri kiraları bakımından 01.07.2020 tarihine ertelenmiştir.

Böylece 01.07.2020 tarihinden itibaren kira sözleşmeleri bakımından 6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'nun kira bedelinin belirlenmesini düzenleyen hükümlerin uygulanması gerekmektedir.

Kira sözleşmelerinde kira artış bedellerinin her yıl Büyükşehir Belediye Meclisi veya Encümeni tarafından belirleneceği ifade edilmiştir.

Taşınmaz kira dosyalarının incelenmesi sonucunda; taşınmazlara ait kira bedelinin her yıl encümen kararı ile Türkiye İstatistik Kurumunca yayımlanan Tüketici Fiyat Endeksi (TÜFE) esas alınarak tespit edildiği ve hesaplanan bedelin yeni yıl kira bedeli olarak uygulandığı, emsal ve rayiç bedel mukayesesinin yapılmadığı anlaşılmıştır.

İdare taşınmazlarının ilk kira başlangıçlarının çok eski yıllara dayanması kira

sözleşmelerinin kurulduğu tarihten bu yana kira bedelinin her yıl Tüketici Fiyat Endeksi (TÜFE) oranında artırılması, bu tarihe kadar kira sözleşmelerinde hiç emsal uygulanmaması İdareye ait taşınmaz kira bedellerinin emsal ve rayiç kira bedellerine göre çok düşük kalmasına neden olmuştur.

Söz konusu denetim tespiti sonrasında, İdare tarafından özetle; taşınmaz kira bedellerinin günün emsal ve rayiç bedellerine göre güncellenmesi için komisyon kurulduğu, Belediye tarafından kiraya verilen taşınmazların kiralarına ilişkin günün emsal ve rayicine göre bedel belirleme çalışmasının başlatıldığı ifade edilmiştir.

Sonuç itibariyle; her bir kira sözleşmesi itibariyle yeni dönem başlangıcından önce bir komisyon marifetiyle kira bedelinin, Tüketici Fiyat Endeksindeki artış oranı, taşınmazın konumu, çevresi, niteliği, kullanım şekli, gibi kira bedeline etki eden tüm nitelikler karşılaştırılarak emsal ve rayiç kira bedelleri göz önünde tutularak belirlenmesi ve İdare tarafından kiracıya yazılı olarak bildirilmesi veya 6098 sayılı Kanun'un 345'inci maddesi çerçevesinde belediye tarafından her bir kira sözleşmesi itibariyle yeni dönem başlangıcından en geç otuz gün önce emsal kira bedelinin belirlenmesine ilişkin kira tespit davasının açılması gerekmektedir.

www.balioglu.net

BULGU 4: İdareye Ait Bir Kısım Taşınmazların ve İşletme Haklarının İhalesiz Olarak İdare Şirketlerine Verilmesi

İdareye ait taşınmazların ve işletme haklarının bir kısmı 5216 sayılı Kanun'un 26'ncı maddesi kapsamına girmediği halde meclis kararı ile İdare şirketlerine verilmiştir.

5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu'nun *"Şirket kurulması"* başlıklı 26'ncı maddesi;

"Büyükşehir belediyesi kendisine verilen görev ve hizmet alanlarında, ilgili mevzuatta belirtilen usullere göre sermaye şirketleri kurabilir. Genel sekreter ile belediye ve bağlı kuruluşlarında yöneticilik sıfatını haiz personel bu şirketlerin yönetim ve denetim kurullarında görev alabilirler. Büyükşehir belediyesi, mülkiyeti veya tasarrufundaki hafriyat sahalarını, toplu ulaşım hizmetlerini, sosyal tesisler, büfe, otopark ve çay bahçelerini işletebilir; ya da bu yerlerin belediye veya bağlı kuruluşlarının % 50'sinden fazlasına ortak olduğu şirketler ile bu şirketlerin % 50'sinden fazlasına ortak olduğu şirketlere, 8/9/1983 tarihli ve 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu hükümlerine tabi olmaksızın belediye meclisince belirlenecek süre ve bedelle

işletilmesini devredebilir. Ancak, bu yerlerin belediye şirketlerince üçüncü kişilere devri 2886 sayılı Kanun hükümlerine tabidir." şeklinde düzenlenmiştir.

Yukarıdaki mevzuat hükmünden anlaşılacağı üzere; sadece hafriyat sahaları, toplu ulaşım hizmetleri, sosyal tesisler, büfe, otopark ve çay bahçelerinin işletilmesi 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu'na tabi olmaksızın meclis kararı ile belediye şirketlerine devredilebilmektedir.

İdarenin taşınmaz işlemlerinin incelenmesi neticesinde; aşağıdaki tabloda gösterilen bir kısım taşınmaz ve işletme haklarının ihalesiz olarak meclis kararı ile İdarenin şirketlerine devredildiği tespit edilmiştir.

Tablo 10: Belediye Şirketlerine Yapılan Taşınmaz ve İşletme Hakkı Devirleri

Sıra No	Şirket	Meclis Karar Tarih/No	Kiralama Şekli	Süre	Niteliği
1	Gazibel A.Ş.	16.09.2013/452	5216/26. Maddesi Uyarınca Meclis Kararı ile İşletme Devri	10 Yıl	Reklam Alanı Kiralanması
2	Gazibel A.Ş.	17.01.2014/27	5216/26. Maddesi Uyarınca Meclis Kararı ile İşletme Devri	10 Yıl	Reklam Alanı Kiralanması
3	Gazibel A.Ş.	15.02.2013/135	5216/26. Maddesi Uyarınca Meclis Kararı ile İşletme Devri	20 Yıl	Tıbbi Atıkların Toplanması İşi
4	Gazi Ulaş A.Ş.	18.03.2016/220	5216/26. Maddesi Uyarınca Meclis Kararı ile İşletme Devri	8 Yıl	Reklam Alanı Kiralanması
5	Gazi Danışmanlık A.Ş.	14.04.2017/261	5216/26. Maddesi Uyarınca Meclis Kararı ile İşletme Devri	10 Yıl	Mucur Ocağı İşletilmesi
6	Gazi Kültür A.Ş.	13.05.2016/357	5216/26. Maddesi Uyarınca Meclis Kararı ile İşletme Devri	10 Yıl	Park Alanlarına Stand Kurulması
7	Gazi Ağaç A.Ş.	11.02.2016/125	5216/26. Maddesi Uyarınca Meclis Kararı ile İşletme Devri	20 Yıl	Arsa Kiralanması
8	Gazi Konut A.Ş.	16.03.2017/196	5216/26. Maddesi Uyarınca Meclis Kararı ile İşletme Devri	10 Yıl	Arsa Kiralanması

Söz konusu denetim tespiti sonrasında, İdare tarafından özetle; belirtilen 8 adet taşınmazın ihaleyle kiraya verilmesi için gerekli işlemlerin başlatıldığı, bundan sonra yapılacak olan işletme devir işlemlerinde gerekli hassasiyetin gösterileceği ifade edilmiştir.

Sonuç itibariyle, 5216 sayılı Kanun'un 26'ncı maddesi kapsamında olmayan, yukarıda belirtilen taşınmazlar ve işletme haklarının devrinde 2886 sayılı Kanun'un ihale yapılmasına ilişkin hükümlerinin uygulanması gerekmektedir.

www.balioglu.net

BULGU 5: Taşınmaz Kiralamalarında Mevzuata Aykırı Olarak Kira Süresinin Uzatılması

İdarenin bazı taşınmazlarının kira sözleşmeleri, süresi bitmesine rağmen yeniden ihale yapılmadan encümen kararıyla yenilenmekte ve bu şekilde taşınmazların kira süreleri uzatılmaktadır.

5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 34'üncü maddesinde: taşınmaz mal satımına, trampasına ve tahsisine ilişkin meclis kararlarını uygulamanın; süresi üç yılı geçmemek üzere taşınmaz kiralanmasına karar vermenin belediye encümeninin görev ve yetkileri arasında olduğu ifade edilmiştir.

01.01.1984 tarihinde yürürlüğe giren 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu'nun 1'inci maddesinde; belediyelerin alım, satım, hizmet, yapım, kira, trampa, mülkiyetin gayri ayni hak tesisi ve taşıma işlerinin bu Kanun'a göre yapılacağı hüküm altına alınmıştır.

Aynı Kanun'un 64'üncü maddesinde; kiraya verilecek taşınır ve taşınmaz malların kira süresinin, on yıldan çok olamayacağı, ancak bazı hususi durumlarda bu sınırın aşılabileceği belirtilmiş, süre uzatımı ile ilgili herhangi bir hükme yer verilmemiştir.

www.balioglu.net

01.07.2012 tarihinde yürürlüğe giren 6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu ile kiralama işlemleri hakkında yeni düzenlemeler getirilmiştir. Kanun'un 339'uncu maddesinde; kamu kurum ve kuruluşlarının hangi usul ve esaslarla yapılmış olursa olsun konut ve çatılı işyeri kiralamalarında Türk Borçlar Kanunu hükümlerinin uygulanacağı belirtilmiştir. 347'nci maddesinde ise belirli ve belirsiz süreli kira sözleşmelerinin sona ermesine ilişkin şartlara yer verilmiştir. Buna göre; belirsiz süreli kira sözleşmelerinde, kiracı her zaman, kiraya veren ise kiranın başlangıcından on yıl geçtikten sonra, genel hükümlere göre fesih bildirimiyle sözleşmeyi sona erdirebilecektir.

Yukarıdaki mevzuat hükümleri birlikte değerlendirildiğinde; belediye encümeni tarafından kiraya verilmesi kararlaştırılan ancak süre uzatımları yoluyla belirsiz kira sözleşmesine dönüşen kiralamaların, 10 yıllık sürenin sonunda fesih yoluyla sonlandırılabileceği anlaşılmaktadır.

İdarenin taşınmaz işlemlerinin incelenmesi neticesinde; 19 adet taşınmazın, 3 yıldan daha az süre için encümen kararıyla kiraya verildiği, kira sözleşmesinde süre 1 yıl olmasına

rağmen yine encümen kararıyla her yıl kira süresinin uzatıldığı, belirsiz kira sözleşmesine dönüşen söz konusu kontratların tümünde 10 yıllık sürenin aşıldığı tespit edilmiştir.

Yukarıda belirtilen yasal düzenlemelere göre; taşınmazların 3 yıla kadar belediye encümeni kararıyla ve ihale yapılarak kiraya verilmesi mümkündür. Kira süresi biten taşınmazlar için yeniden kiralama ihalesine çıkılması gerekmektedir. Ancak ihaleye çıkılmadan encümen kararı ve süre uzatımı yoluyla kiralama sürdürülürse azami süre 10 yıldır. Bu süre bittiğinde kira sözleşmesi feshedilerek yeniden ihaleye çıkılmalıdır.

Söz konusu denetim tespiti sonrasında, İdare tarafından özetle; 19 adet taşınmazın çoğunun tapuda tarla, arsa olarak kayıtlı olduğu, imar planında yol, kaldırım, vb. olarak göründüğü fakat uzun yıllardır dükkan olarak kullanılan alanlar olduğu, bu nedenlerle söz konusu yerlerin ihaleye çıkılarak kiraya verilemediği, kiracılarla kira sözleşmesi yapılmadığı, kira bedellerinin işgal bedeli olarak tahsil edildiği, bölge rayicine uygun ve yıllık düzenli kira artışlarının yapıldığı, yeni kiralanan alanların 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu hükümlerine göre ihale ile kiralandığı, bundan sonraki yapılacak olan kiralamalarda bulgularda belirtilen hususların dikkate alınacağı ifade edilmiştir.

www.balioglu.net

Sonuç itibariyle, her ne kadar İdare savunmasında yukarıda özetlenen muhtelif sebeplerle söz konusu yerlerin ihaleye çıkılarak kiraya verilemediğini öne sürse de bahse konu taşınmazlar için mevzuatında bir istisna bulunmadığından 2886 sayılı Kanun'da belirtilen şekliyle yeniden ihale suretiyle kiraya verilmesi gerekmektedir.

BULGU 6: Parkomat Alanlarının Kiralanması İşinde Tahsilatın Eksik Yapılması

İdare muhtelif sokak, cadde ve bulvarlardaki parkomat uygulama alanlarının işletilmesini ihale ile bir işletmeciye kiraya vermiş ancak yılı içinde tahakkuk eden park yeri bedellerinin tamamı işletmeciden tahsil edilmemiştir.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun *"Üst yöneticiler"* başlıklı 11'inci maddesinde;

"...

Üst yöneticiler, idarelerinin stratejik planlarının ve bütçelerinin kalkınma planına, yıllık programlara, kurumun stratejik plan ve performans hedefleri ile hizmet gereklerine uygun olarak hazırlanması ve uygulanmasından, sorumlulukları altındaki kaynakların etkili, ekonomik ve verimli şekilde elde edilmesi ve kullanımını sağlamaktan, kayıp ve kötüye

kullanımının önlenmesinden, malî yönetim ve kontrol sisteminin işleyişinin gözetilmesi, izlenmesi ve kanunlar ile Cumhurbaşkanlığı kararnamelerinde belirtilen görev ve sorumlulukların yerine getirilmesinden Bakana; mahallî idarelerde ise meclislerine karşı sorumludurlar.

Üst yöneticiler, bu sorumluluğun gereklerini harcama yetkilileri, malî hizmetler birimi ve iç denetçiler aracılığıyla yerine getirirler." denilmektedir.

Aynı Kanun'un *"Gelirlerin toplanması sorumluluğu"* başlıklı 38'inci maddesi;

"Kamu gelirlerinin tarh, tahakkuk, tahsiliyle yetkili ve görevli olanlar, ilgili kanunlarda öngörülen tarh, tahakkuk ve tahsil işlemlerinin zamanında ve eksiksiz olarak yapılmasından sorumludur." şeklinde düzenlenmiştir.

Ayrıca Kanun'un *"Malî hizmetler birimi"* başlıklı 60'ıncı maddesinin birinci fıkrasının (e) bendinde;

"İlgili mevzuatı çerçevesinde idare gelirlerini tahakkuk ettirmek, gelir ve alacaklarının takip ve tahsil işlemlerini yürütmek." hükmüne yer verilmiştir.

www.balioglu.net

5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu'nun *"Büyükşehir ve ilçe belediyelerinin görev ve sorumlulukları"* başlıklı 7'nci maddesinin birinci fıkrasının (f) bendinde;

"Büyükşehir ulaşım ana plânını yapmak veya yaptırmak ve uygulamak; ulaşım ve toplu taşıma hizmetlerini plânlamak ve koordinasyonu sağlamak; kara, deniz, su ve demiryolu üzerinde işletilen her türlü servis ve toplu taşıma araçları ile taksi sayılarını, bilet ücret ve tarifelerini, zaman ve güzergâhlarını belirlemek; durak yerleri ile karayolu, yol, cadde, sokak, meydan ve benzeri yerler üzerinde araç park yerlerini tespit etmek ve işletmek, işlettirmek veya kiraya vermek; kanunların belediyelere verdiği trafik düzenlemesinin gerektirdiği bütün işleri yürütmek." hükmü yer almaktadır.

Yukarıda belirtilen mevzuat hükümlerine göre; durak yerleri ile karayolu, yol, cadde, sokak, meydan ve benzeri yerler üzerinde araç park yerlerini tespit etmek ve işletmek, işlettirmek veya kiraya vermek büyükşehir belediyelerinin görev ve sorumluluğu altındadır. Üst yöneticiler kaynakların etkili, ekonomik ve verimli şekilde elde edilmesi ve kullanımını sağlamaktan dolayı olan sorumluluğunun gereklerini harcama yetkilileri, malî hizmetler birimi ve iç denetçiler aracılığıyla yerine getirmektedir. Malî hizmetler birimi kamu gelirlerinin tahsil işlemlerinin zamanında ve eksiksiz olarak yapılmasından sorumludur.

İdarenin hesap ve işlemlerinin incelenmesi neticesinde; İdarenin muhtelif sokak, cadde ve bulvarlardaki parkomat uygulama alanlarının işletilmesini 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu hükümleri doğrultusunda KDV hariç toplam 10.800.000,00 TL bedel üzerinden 36 ay süreyle işletmeciye kiraya verdiği, İdare ile işletme arasında Gaziantep Şehir Genelinde ve Nizip İlçesinde Bulunan, Şartnamesinde Bölge, Yön, Yerleşim, Dağılım, Araç Sayısı ve Saatlik Ücretleri Belirtilen, Muhtelif Sokak, Cadde ve Bulvarlardaki Parkomat Uygulama Alanlarının 36 Ay Süreyle İşletilmesi İşine ait ihale sözleşmesinin 07.01.2020 tarihinde imzalandığı görülmüştür.

İhale sözleşmesinin *"İhale bedellerini ödememenin sonuçları"* başlıklı 9'uncu maddesinde;

"Ödenmeyen her ay için kanuni faiz uygulanacaktır. İşletmecinin aylık ödemelerini 2 (iki) ay üst üste aksatması durumunda; İdarenin yazılı olarak yaptığı en az 10 gün süreli ihtara rağmen aynı durumun devam etmesi halinde, ayrıca protesto çekmeye ve hüküm almaya gerek kalmaksızın teminatları gelir kaydedilir ve sözleşme feshedilerek hesabı genel hükümlere göre tasfiye edilir." denilmektedir.

www.balioglu.net

Yukarıda yer alan ihale sözleşmesi maddesinde; işletmecinin park yeri bedellerini ödemediği her ay için kanuni faiz uygulanacağı, aylık ödemelerini iki ay üst üste aksatması durumunda ve İdarenin ihtarına rağmen aynı durumun devam etmesi halinde, teminatlarının gelir kaydedileceği ve sözleşmenin feshedilerek hesabın genel hükümlere göre tasfiye edileceği açıkça belirtilmiştir.

Ancak ödeme yükümlülüğünü zamanında yerine getirmeyen işletmeye ihtar çekilerek sözleşmenin feshedildiği, detaylarına aşağıdaki tabloda yer verilen park yeri bedellerinin 2020 yılı içinde toplam 3.365.686,68 TL tahakkuk ettiği, işletmecinin ilk 6 ay için bedelin tamamını ödediği, 1 ay kısmi ödeme yaptığı, diğer kalan 5 ay için herhangi bir bedel ödemediği, İdarenin işletmeden toplam 1.367.869,45 TL park yeri bedeli tahsil ettiği ancak kalan 1.997.817,23 TL için herhangi bir işlem yapılmadığı tespit edilmiştir.

Tablo 11: 2020 Yılı Parkomat Bedeli Tahakkuk ve Tahsilatları

AYLAR	TAHAKKUK (TL)	TAHSİLAT (TL)	KALAN TUTAR (TL)
OCAK	94.400,00	94.400,00	0,00
ŞUBAT	354.000,00	354.000,00	0,00
MART	354.000,00	354.000,00	0,00
NİSAN	158.078,70	158.078,70	0,00

MAYIS	155.499,22	155.499,22	0,00
HAZİRAN	111.398,75	111.398,75	0,00
TEMMUZ	383.045,70	140.492,78	242.552,92
AĞUSTOS	229.827,42	0,00	229.827,42
EYLÜL	378.906,41	0,00	378.906,41
EKİM	419.421,56	0,00	419.421,56
KASIM	376.096,68	0,00	376.096,68
ARALIK	351.012,24	0,00	351.012,24
TOPLAM	**3.365.686,68**	**1.367.869,45**	**1.997.817,23**

Söz konusu denetim tespiti sonrasında, İdare tarafından özetle; parkomat alanlarının işletilmesi işine ait sözleşmenin, kiracı tarafından kira bedellerinin düzenli olarak ödenmediğinden feshedildiği, kiracıya ait borcun icra yolu ile tahsili için dosyanın Hukuk Müşavirliğine gönderildiği ifade edilmiştir.

Sonuç itibariyle, sözleşme hükümlerine aykırı davranan yüklenicinin park yeri bedeli ödemediği her ay için kanuni faiz uygulanarak kalan tutarın tahsilatına yönelik yasal işlemlerin başlatılması gerekmektedir.

www.balioglu.net

BULGU 7: Evsel Katı Atık Ücretine Ait Herhangi Bir Tahsilatın Yapılmaması

Evsel katı atık toplama, taşıma ve bertaraf ücretine Büyükşehir Belediyesi gelir tarifesinde yer verilmemiş, dolayısıyla söz konusu gelir kaleminin takip ve tahsili yapılamamıştır.

2872 sayılı Çevre Kanunu'nun *"Tanımlar"* başlıklı 2'nci maddesine göre;

"...

Kirleten: Faaliyetleri sırasında veya sonrasında doğrudan veya dolaylı olarak çevre kirliliğine, ekolojik dengenin ve çevrenin bozulmasına neden olan gerçek ve tüzel kişileri,

...

Evsel katı atık: Tehlikeli ve zararlı atık kapsamına girmeyen konut, sanayi, işyeri, piknik alanları gibi yerlerden gelen katı atıkları,

..." ifade etmektedir.

Aynı Kanun'un *"İlkeler"* başlıklı 3'üncü maddesine göre; kirlenme ve bozulmanın önlenmesi, sınırlandırılması, giderilmesi ve çevrenin iyileştirilmesi için yapılan harcamaların kirleten veya bozulmaya neden olan tarafından karşılanması, kirletenin kirlenmeyi veya

bozulmayı durdurmak, gidermek veya azaltmak için gerekli önlemleri almaması veya bu önlemlerin yetkili makamlarca doğrudan alınması nedeniyle kamu kurum ve kuruluşlarınca yapılan gerekli harcamaların 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerine göre kirletenden tahsil edilmesi gerekmektedir.

Ayrıca Kanun'un *"İzin alma, arıtma ve bertaraf etme yükümlülüğü"* başlıklı 11'inci maddesinde; büyükşehir belediyeleri ve belediyelerin evsel katı atık bertaraf tesislerini kurmak, kurdurmak, işletmek veya işlettirmekle yükümlü oldukları, bu hizmetten yararlanan ve/veya yararlanacakların, sorumlu yönetimlerin yapacağı yatırım, işletme, bakım, onarım ve ıslah harcamalarına katılmakla yükümlü oldukları, bu hizmetten yararlananlardan, belediye meclisince belirlenecek tarifeye göre katı atık toplama, taşıma ve bertaraf ücreti alınacağı ve tahsil edilen ücretlerin, katı atıkla ilgili hizmetler dışında kullanılamayacağı belirtilmiştir.

Atıksu Altyapı ve Evsel Katı Atık Bertaraf Tesisleri Tarifelerinin Belirlenmesinde Uyulacak Usul ve Esaslara İlişkin Yönetmelik'in *"Tanımlar"* başlıklı 4'üncü maddesine göre;

"a) Abone: Su ve atıksu ve katı atık hizmetlerinden faydalanan ve/veya faydalanacak gerçek veya tüzel kişiyi,

...

c) Atık üreticisi: Faaliyetleri sonucu atık oluşumuna neden olan kişi ve/veya atığın bileşiminde veya yapısında bir değişikliğe neden olacak ön işleme, karıştırma veya diğer işlemleri yapan herhangi bir gerçek veya tüzel kişiyi,

ç) Atık sahibi: Atık üreticisini veya atığın sahibi olan gerçek ve tüzel kişileri,

...

e) Evsel katı atık idareleri: Büyükşehir belediyelerini, diğer belediyeleri ve belediye birliklerini,

...

ı) Kirleten öder ilkesi: Atıkların oluşturduğu veya oluşturması muhtemel çevresel kirlenme ve bozulmayı önlemek, sınırlandırmak, gidermek ve çevrenin iyileştirilmesini sağlamak için yapılan ve/veya yapılacak tüm yatırımların ve harcamaların kirletenler veya bozulmaya neden olanlar tarafından karşılanacağı ilkesini,

www.balioglu.net

...

m) Ücret: 26/5/1981 tarihli ve 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanununun Mükerrer 44 üncü maddesi hükmü gereği çevre temizlik vergisi ile aynı Kanunun 87 nci maddesi uyarınca kanalizasyon harcamalarına katılma payı ve 2560 sayılı Kanunun 13 üncü maddesi uyarınca alınan kullanılmış suları uzaklaştırma bedelini de içerecek şekilde; atıksu ve evsel katı atık ile ilgili verilen tüm hizmetler karşılığında tam maliyet esaslı tarifeye göre belirlenen toplam sistem maliyetini karşılamak üzere evsel katı atık ve atıksu hizmetlerinden yararlananlar tarafından ödenmesi gereken parasal değeri" ifade etmektedir.

Aynı Yönetmelik'in *"Faturalandırma"* başlıklı 22'nci maddesinde; faturalandırmanın atıksu ve evsel katı atık hizmetlerine ait ücretlendirme yapılan hizmetin karşılığı olarak müstakilen, düzenli aralıklarla su faturaları üzerinden yapılacağı hüküm altına alınmıştır.

Ayrıca Yönetmelik'in *"Uyum süreci"* başlıklı Geçici 1'inci maddesinde; *"26/10/2011 tarihi itibarıyla bu Yönetmeliğe, tarife belirleme, abonelik, sözleşme, teknik alt yapı eksiklikleri ile kendi aralarında maliyet ve bölüşüm hesabı yapmayanlar da dahil olmak üzere, uyum sağlayamamış olan atıksu altyapı yönetimleri ve evsel katı atık idareleri, 31/12/2021 tarihine kadar bu Yönetmeliğe uyum sağlamakla yükümlüdürler"* denilmek suretiyle uyum süresinde değişiklik yapılmış ve bu süre 31.12.2021 tarihine kadar tekrar uzatılmıştır.

www.balioglu.net

Yukarıda belirtilen mevzuat hükümlerine göre; evsel katı atık idareleri, verdikleri evsel katı atık hizmetleri için belediye meclis kararı ile ücret tarifesi belirlemeli ve kirleten öder ilkesi gereği evsel katı atık toplama, taşıma ve bertaraf ücreti su faturaları üzerinden tahakkuk ettirilmeli ve tahsil edilen ücretler katı atıkla ilgili hizmetler dışında kullanılmamalıdır. Söz konusu ücretin su faturaları üzerinden tahsil edilmesi ise büyükşehirlerde su ve kanalizasyon idarelerinin görevidir.

İdarenin hesap ve işlemlerinin incelenmesi neticesinde; uyum süresi 31.12.2021 tarihine kadar uzatılmış olsa da İdare tarafından il genelinde maliyet ve bölüşüm hesabı yapılarak evsel katı atık toplama, taşıma ve bertaraf maliyetlerinin belirlendiği ancak evsel katı atık ücret tarifesine ilişkin herhangi bir belediye meclisi kararı alınmadığı ve GASKİ tarafından evsel katı atık ücreti adı altında bir tahsilatın yapılmadığı tespit edilmiştir.

Söz konusu denetim tespiti sonrasında, İdare tarafından özetle; evsel katı atık tarifesinin 2022 yılı için hazırlanarak yıl sonunda belediye meclisine sunulacağı ifade edilmiştir.

Sonuç itibariyle, evsel katı atık ücret tarifesine ilişkin belediye meclisi kararının alınması ve bu ücretin tahsil edilmesine yönelik işlemlerin yapılması gerekmektedir.

BULGU 8: Telekomünikasyon Altyapı ve Şebekelerinden Alınması Gereken Geçiş Hakkı Bedellerinin Belirlenmemesi Nedeniyle Herhangi Bir Tahsilatın Yapılamaması

Büyükşehir Belediyesinin yetki ve sorumluluk alanı içinde kalan sabit ve mobil haberleşme altyapısı veya şebekelerinde kullanılan her türlü kablo ve benzeri gerece ilişkin geçiş hakkı ücretlerine Büyükşehir Belediyesi gelir tarifesinde yer verilmemiş, dolayısıyla söz konusu gelir kaleminin takip ve tahsili yapılamamıştır.

5809 sayılı Elektronik Haberleşme Kanunu'nun *"Tanımlar ve kısaltmalar"* başlıklı 3'üncü maddesine göre;

"...

s) Geçiş hakkı: İşletmecilere, elektronik haberleşme hizmeti sunmak için gerekli şebeke ve altyapıyı kurmak, kaldırmak, bakım ve onarım yapmak gibi amaçlar ile kamu ve özel mülkiyet alanlarının altından, üstünden, üzerinden geçmeleri için tanınan hakları,

ş) Geçiş hakkı sağlayıcısı: Geçiş hakkına konu olan kamuya ait ya da kamunun ortak kullanımında olan taşınmazlar da dahil olmak üzere, taşınmaz sahipleri ve/veya taşınmaz üzerindeki hak sahiplerini,

...

z) İşletmeci: Yetkilendirme çerçevesinde elektronik haberleşme hizmeti sunan ve/veya elektronik haberleşme şebekesi sağlayan ve altyapısını işleten şirketi,

..." ifade etmektedir.

Aynı Kanun'un *"Anlaşma serbestisi"* başlıklı 25'inci maddesine göre; işletmeci ile geçiş hakkı sağlayıcısı, ilgili mevzuata ve Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumunun düzenlemelerine aykırı olmamak koşulu ile geçiş hakkına ilişkin anlaşmaları 4721 sayılı Türk Medeni Kanunu hükümleri saklı kalmak üzere serbestçe yapabilmektedir.

Diğer yandan, geçiş hakkı ve bu hakka uygulanacak ücret tarifesine ilişkin usul ve esasların belirlenmesi amacıyla, Sabit ve Mobil Haberleşme Altyapısı veya Şebekelerinde Kullanılan Her Türlü Kablo ve Benzeri Gerecin Taşınmazlardan Geçirilmesine İlişkin

www.balioglu.net

Yönetmelik yayımlanmıştır.

Yönetmelik'in *"Geçiş hakkına ilişkin anlaşma"* başlıklı 8'inci maddesine göre; işletmeci ve geçiş hakkı sağlayıcısı geçiş hakkına ilişkin anlaşmaları serbestçe yapabilmektedir.

Aynı Yönetmelik'in *"Geçiş hakkı ücretleri"* başlıklı 9'uncu maddesinde; geçiş hakkı kullanımında gerçek ve özel hukuk tüzel kişilerine ait mülkiyet alanları dışında kalan yerler için geçiş hakkı sağlayıcısı tarafından, geçiş hakkını kullanan işletmeciden talep edilen geçiş hakkı ücretinin, Geçiş Hakkı Ücret Tarifesinde belirtilen fiyatları aşamayacağı ve tapuda kamu kurum ve kuruluşları adına kayıtlı taşınmazlar için belirtilen ücret üst sınırı hariç olmak üzere, Geçiş Hakkı Ücret Tarifesinde yer alan üst sınırları belirten fiyatların, her mali yılın başında Türkiye İstatistik Kurumunca yayımlanan Üretici Fiyatları Endeksi (ÜFE) oranında artırılarak tespit edileceği açıklanmıştır.

Söz konusu düzenlemeye istinaden Yönetmelik ekinde yer alan tabloda aşağıda belirtilen şekilde tarife belirlenmiştir.

www.balioglu.net

Tablo 12: Geçiş Hakkı Ücret Tarifesi Üst Sınırları

Geçiş Hakkına Konu Taşınmazların ve Yerlerin Niteliği	Ücret Üst Sınırı (Yıllık)
Tapuda kamu kurum ve kuruluşları adına kayıtlı taşınmazlar	Metrekaresi, taşınmazın emlak vergisine esas asgari metrekare birim değerinin yüzde 2'si
Büyükşehir belediyeleri sınırları içerisinde kalan ve büyükşehir belediyelerinin tasarrufunda ve/veya sorumluluğunda olan yerler	Metresi 1,00.-TL
Büyükşehir belediyeleri sınırları içerisinde kalan ve ilçe belediyelerinin tasarrufunda ve/veya sorumluluğunda olan yerler	Metresi 0,70.-TL

Yukarıda belirtilen mevzuat hükümlerine göre; büyükşehir belediyeleri tarafından, tarifede tavan olarak belirtilen fiyatlara riayet edilmek suretiyle büyükşehir belediyesi mülkiyetinde, tasarrufunda veya sorumluluğunda olan taşınmazlardan geçiş hakkı talep eden telekomünikasyon firmalarından tahsil edilmek üzere geçiş hakkı ücreti belirlenmelidir.

İdarenin hesap ve işlemlerinin incelenmesi neticesinde; Büyükşehir Belediyesinin yetki ve sorumluluk alanı içinde kalan sabit ve mobil haberleşme altyapısı veya şebekelerinde kullanılan her türlü kablo ve benzeri gerece ilişkin geçiş hakkı ücretlerine Büyükşehir Belediyesi gelir tarifesinde yer verilmediği, dolayısıyla söz konusu gelir kaleminin takip ve tahsilinin yapılmadığı tespit edilmiştir.

Söz konusu denetim tespiti sonrasında, İdare tarafından özetle; telekomünikasyon altyapı ve şebekelerinden alınması gereken geçiş hakkı bedellerinin belediye meclisi kararıyla belirlendiği ve tahsilatların yapılacağı ifade edilmiştir.

Sonuç itibariyle, İdarenin gelir kaybının önlenmesi için altyapı geçiş hakkı bedellerinin takip ve tahsil edilmesine yönelik işlemlerin yapılması gerekmektedir.

BULGU 9: İdarenin Kreşinde Belirlenen Ücret Tarifesinin İlgili Tebliğe Aykırı Olması

İdarenin tasarrufunda bulunan kreşten faydalanacaklar için belirlenen ücret Kamu Sosyal Tesislerine İlişkin Tebliğ hükümlerine aykırılık teşkil etmektedir.

2020 yılına ilişkin olarak 18.01.2020 tarihli ve 30651 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Kamu Sosyal Tesislerine İlişkin Tebliğ'in *"Ortak hususlar"* başlıklı 7'nci maddesinin (8) numaralı fıkrasında;

"Bir kurum veya kuruluşun eğitim ve dinlenme tesisi, misafirhane, kreş, çocuk bakımevi, spor tesisi ve benzer sosyal ve destek amaçlı tesislerinden yararlandırılan;

...

b) Diğer kurum ve kuruluşların personeli ve emeklileri ile bunların eşleri, üstsoy ve altsoylarına, kurum personeli için belirlenen tarife uygulanır..." hükmü yer almaktadır.

İdarece 2020 yılı Ücret Tarifesinde kreş hizmeti ücretleri, yukarıda yer verilen Tebliğ hükmü hilafına;

- Belediyede Çalışan Ebeveyn Çocukları İçin Kreş Hizmeti: 500,00 TL,

- Belediyede Çalışmayan Ebeveyn Çocukları İçin Kreş Hizmeti: 1.000,00 TL

olarak belirlenmiştir.

Söz konusu denetim tespiti sonrasında, İdare tarafından özetle; İdareye bağlı kreşlerden faydalanacaklar için belirlenen ücret düzenlemesinin, Kamu Sosyal Tesislerine İlişkin Tebliğ hükümlerine uygun olarak gerçekleştirileceği ifade edilmiştir.

Sonuç itibariyle, İdarenin tasarrufunda bulunan kreşten yararlanılmasına ilişkin olarak tespit edilen ücretlerin ilgili Tebliğ hükümlerine uygun tesis edilmesi gerekmektedir.

www.balioglu.net

BULGU 10: İşçilerin Ücretli Yıllık İzinlerinin Kanuna Uygun Olarak Kullandırılmaması

İdarece işçilerin yıllık izinleri mevzuata uygun şekilde kullandırılmamakta ve bu nedenle yıllık izinler birikmektedir. Bu durumda, işçilerin yıllık izinlerini kullanmak yerine emekli olduklarında son ücretleri üzerinden karşılığını almayı tercih etmeleri nedeniyle İdareye ek mali külfet oluşmaktadır.

4857 sayılı İş Kanunu'nun 53'üncü maddesinde işçilere yıllık izin verileceği ve yıllık ücretli izin hakkından vazgeçilemeyeceği; 56'ncı maddesinde yıllık iznin 53'üncü maddede gösterilen süreler içinde işveren tarafından sürekli bir şekilde verilmesinin zorunlu olduğu; 59'uncu maddesinde iş sözleşmesinin, herhangi bir nedenle sona ermesi halinde işçinin hak kazanıp da kullanmadığı yıllık izin sürelerine ait ücretin sözleşmenin sona erdiği tarihteki ücreti üzerinden kendisine veya hak sahiplerine ödeneceği; 60'ıncı maddesinde yıllık ücretli izinlerin, yürütülen işlerin niteliğine göre yıl boyunca hangi dönemlerde kullanılacağı, izinlerin ne suretle ve kimler tarafından verileceği veya sıraya bağlı tutulacağı, yıllık iznin faydalı olması için işveren tarafından alınması gereken tedbirler ve izinlerin kullanılması konusuna ilişkin usuller ve işverence tutulması zorunlu kayıtların şeklinin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı (Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı) tarafından hazırlanacak bir yönetmelikte gösterileceği belirtilmiştir.

www.balioglu.net

03.03.2004 tarihli ve 25391 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Yıllık Ücretli İzin Yönetmeliği'nde de, yıllık izinlerin kullanımı konusunda Kanun'a paralel bir düzenleme yapılmıştır.

Ayrıca, 4857 sayılı Kanun'un *"Yıllık ücretli izin hükümlerine aykırılık"* başlıklı 103'üncü maddesinde; 59'uncu madde gereğince hak edilmiş izni kullanmadan iş akdinin sona ermesi halinde, bu izne ait ücreti ödemeyen veya 60'ıncı maddede belirtilen yönetmeliğin esas ve usullerine aykırı olarak izni kullandırmayan veya eksik kullandıran işveren veya işveren vekiline bu durumda olan her işçi için idari para cezası verileceği hükme bağlanmıştır.

Yukarıda belirtilen yasal düzenlemeye göre; işçiler yıllık izin haklarından feragat edemezler. İdarelerin de düzenli olarak yıllık izinleri kullandırmaları gerekmektedir.

İşçilerin emekli olmaları halinde veya herhangi bir şekilde iş akitleri sona erdiğinde mevzuatı gereği yıllık izin hakları ücrete dönüşmektedir. Kullanılmayan yıllık izinlerin karşılığı olarak yapılacak ödeme en son ücreti üzerinden olacağı için, işçiye yüksek miktarda ücret

ödemesi yapılacaktır. Bu uygulama da işçilerin yıllık izinlerini kullanmak yerine son ücretleri üzerinden karşılığını almayı tercih etmelerine neden olmaktadır. Ancak belirtilen uygulama, idarelerin daha fazla mali külfet yüklenmeleri anlamına gelmektedir. Zira, anayasal bir hak olan yıllık izinlerin kullandırılmaması durumunda, idareler, 4857 sayılı İş Kanunu'nun 103'üncü maddesi gereğince idari para cezası ödeyebilecek; ayrıca, biriken yıllık izinlerin ücrete dönüşmesi halinde idareler açısından yüksek miktarda ödeme yapma söz konusu olacaktır.

İdarenin personel işlemlerinin incelenmesi neticesinde; işçilerin yıllık izinlerinin mevzuata uygun şekilde kullandırılmadığı ve bu nedenle de İdare bünyesinde çalışan 63 işçinin toplam 3043 gün kullanılmamış yıllık izni bulunduğu tespit edilmiştir.

Söz konusu denetim tespiti sonrasında, İdare tarafından özetle; Belediyede çalışanların çoğunun idari izinli olması nedeniyle izinlerin kullanımında aksamalar olduğu, yıl sonuna kadar mevcut izinlerin 1753 güne düşürülmesinin hedeflendiği ifade edilmiştir.

Sonuç itibariyle, hem mevzuata uygunluk açısından hem de İdareye ek mali külfet getirmemesi amacıyla yıllık izinlerin kullandırılması gerekmektedir.

www.balioglu.net

BULGU 11: Sosyal Denge Sözleşmesinde Konusu Dışında Hükme Yer Verilmesi

İdare ile Belediye ve Özel İdare Çalışanları Birliği Sendikası (BEM-BİR-SEN) arasında akdedilen 01.01.2020 yürürlük tarihli Sosyal Denge Sözleşmesinde "Hafta Sonu ve Tatil Günleri Çalışması" konusunda düzenleme yapılmıştır.

375 sayılı KHK'nin Ek 15'inci maddesinde; belediyelerin kadro ve pozisyonlarında istihdam edilen kamu görevlilerine sosyal denge tazminatı ödenebileceği, ödenebilecek aylık tutarın 4688 sayılı Kamu Görevlileri Sendikaları ve Toplu Sözleşme Kanunu'na göre yapılan toplu sözleşmede belirlenen tavan tutarı geçemeyeceği ve anılan Kanun'da öngörülen hükümler çerçevesinde yapılabilecek sözleşmeyle belirlenebileceği hüküm altına alınmıştır.

4688 sayılı Kamu Görevlileri Sendikaları ve Toplu Sözleşme Kanunu'nun *"Mahalli idarelerde sözleşme imzalanması"* başlıklı 32'nci maddesinde; *"27/6/1989 tarihli ve 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ek 15 inci maddesi hükümleri çerçevesinde sosyal denge tazminatının ödenmesine belediyelerde belediye başkanının teklifi üzerine belediye meclisince, il özel idaresinde valinin teklifi üzerine il genel meclisince karar verilmesi halinde, sözleşme döneminde verilecek sosyal denge tazminatı tutarını belirlemek üzere ilgili mahalli idarede en çok üyeye sahip sendikanın genel başkanı veya sendika yönetim kurulu tarafından*

yetkilendirilecek bir temsilci ile belediyelerde belediye başkanı, il özel idaresinde vali arasında toplu sözleşme sürecinin tamamlanmasını izleyen üç ay içerisinde sözleşme yapılabilir. Bu sözleşme bu Kanunun uygulanması bakımından toplu sözleşme sayılmaz ve bu kapsamda Kamu Görevlileri Hakem Kuruluna başvurulamaz." hükmüne yer verilmiştir.

Yukarıda belirtilen yasal düzenlemelerden anlaşılacağı üzere; imzalanacak sosyal denge sözleşmesinde belediye başkanı ile sendika temsilcisi sadece ödenecek olan sosyal denge tazminat tutarını kanuni sınırlar içinde tespit etmek üzere yetkilendirilmiştir. Bu nedenle sosyal denge tazminatı sözleşmesini, toplu sözleşme gibi değerlendirmek ve sözleşme metnine yetkilendirilen husus dışında hükümler koymak mümkün değildir. Nitekim 4688 sayılı Kanun'un 32'nci maddesinde mahalli idarelerle imzalanan sözleşmenin Kanun'un uygulanması bakımından toplu sözleşme sayılamayacağı açıkça belirtilmiştir.

İdare ile yetkili sendika arasında imzalanan Sosyal Denge Sözleşmesi incelendiğinde; Sözleşmenin 11'inci maddesinde, mevzuatına aykırı olarak, "Hafta Sonu ve Tatil Günleri Çalışması"na ilişkin *"yürürlükteki ilgili yasalara uygun olmak kaydıyla; zaruri hallerde, tüm memurlar hafta sonu ve tatil günlerinde veya bitirilmesi gereken iş olması halinde mesai sonrası, işverenin çağrısı üzerine göreve gelmek zorundadırlar"* hükmünün yer aldığı tespit edilmiştir.

www.balioglu.net

Söz konusu denetim tespiti sonrasında, İdare tarafından özetle; Sosyal Denge Sözleşmesindeki ilgili maddenin, sözleşme süresinin sonu olan 31.12.2021 tarihinde çıkarılacağı, ayrıca bu hükümle ilgili görevlendirme ve herhangi bir ödemenin yapılmadığı ifade edilmiştir.

Sonuç itibariyle, İdare ile yetkili sendika arasında imzalanan Sosyal Denge Sözleşmesinde yer alan yukarıdaki düzenleme söz konusu mevzuata aykırıdır. Sosyal denge sözleşmelerinde, mevzuatında yer almayan hususların düzenlenmemesi gerekmektedir.

BULGU 12: Sayıştay İlamlarının İnfaz Edilmemesi

Kesinleşen 2009/779 no.lu ve 2016/99 no.lu Sayıştay İlamları, mevzuatında belirtilen süresi geçmesine rağmen henüz infaz edilmemiştir.

832 sayılı mülga Sayıştay Kanunu'nun *"İlamların infazı"* başlıklı 64'üncü maddesine göre; Sayıştay ilamları kesinleştikten sonra 45'inci madde gereğince yerine getirilir. Kanun'un 45'inci maddesinin ilk fıkrasına göre ise; sorumlularca gelir, gider, mal ve kıymetlerden

mevzuata uygun olarak tahakkuk ettirilmediği, alınmadığı, harcanmadığı, verilmediği, saklanmadığı veya idare edilmediği Sayıştayca kesin hükme bağlananları, sorumlular keyfiyetin idarece kendilerine bildirilmesinden başlayarak üç ay içinde Hazineye ödemekle zorunludurlar.

19.12.2010 tarihli 6085 sayılı Sayıştay Kanunu'nun 82'nci maddesiyle 832 sayılı Kanun yürürlükten kaldırılmış ve Kanun'un 53'üncü maddesinde; *"Sayıştay ilamları kesinleştikten sonra doksan gün içerisinde yerine getirilir. İlam hükümlerinin yerine getirilmesinden, ilamların gönderildiği kamu idarelerinin üst yöneticileri sorumludur..."* şeklinde düzenleme yapılmıştır.

6085 sayılı Kanun'un 9'uncu maddesinin (3) numaralı fıkrasında;

"Hesabı bu Kanun hükümlerine göre zamanında ve tam olarak vermeyen sorumlular veya diğer ilgililer ile Sayıştay denetimine giren kamu idareleri görevlilerinden, denetleme ve yargılama sırasında, istenilen her çeşit bilgi, belge ve defterleri vermeyen ve denetleme ve yargılamayı güçleştirenlerin aylıkları, Sayıştayın istemi üzerine ilgili kamu idarelerince, hesabı veya istenen bilgi, belge ve defterleri eksiksiz verinceye kadar yarım olarak ödenir. Yarım aylık kesilmeye başlandığı tarihten itibaren muhasebe yetkilileri en çok üç ay, diğer görevliler ise Sayıştayca belli edilen süre içinde yine hesabı veya istenilen bilgi, belge ve defterleri vermez veya denetleme ve yargılamayı güçleştiren sebepleri ortadan kaldırmazlarsa, bu defa ilgili kamu idarelerince mevzuatındaki usule göre görevden uzaklaştırılarak haklarında gerekli soruşturma veya kovuşturma yapılır.",

Aynı Kanun'un 9'uncu maddesinin (4) numaralı fıkrasında ise;

"Sayıştay ilamlarının infazını izlemeyen ve gereklerini yerine getirmeyenler hakkında da üçüncü fıkradaki hükümler uygulanır." denilmektedir.

Yukarıda da görüleceği üzere; 19.12.2010 tarihinden önce yürürlükte bulunan mülga 832 sayılı Sayıştay Kanunu'na göre ilamlar kesinleştiği tarihten itibaren üç ay, 19.12.2010 tarihli 6085 sayılı Sayıştay Kanunu'na göre de, ilamlar kesinleştiği tarihten itibaren doksan gün içerisinde infaz edilir.

İdarenin hesap ve işlemlerinin incelenmesi neticesinde; 2009 yılı hesabına ait 779 no.lu Sayıştay İlamının 04.02.2014 tarihinde, 2016 yılı hesabına ait 99 no.lu Sayıştay İlamının ise

www.balioglu.net

22.05.2019 tarihinde kesinleştiği, ancak, ayrıntısı aşağıdaki tabloda gösterilen toplam 107.975,00 TL'lik kesinleşmiş ilam hükmünün halen infaz edilmediği tespit edilmiştir.

Tablo 13: İnfazı Gerçekleştirilmeyen Sayıştay İlamları

İlam No	İlamın Kesinleşme Tarihi	İnfaz Edilmeyen Tutar (TL)
2009/779	04.02.2014	82.395,72
2016/99	22.05.2019	25.579,28
Toplam		**107.975,00**

Söz konusu denetim tespiti sonrasında, İdare tarafından özetle; 2009/779 sayılı İlamın infazının gerçekleştirildiği, 2016/99 sayılı İlamın 8'inci maddesinin infazının yapılması hususunun Hukuk Müşavirliğine bildirildiği ifade edilmiştir.

Sonuç itibariyle, Sayıştay ilamlarının mevzuatında belirtilen süre içinde infaz edilmesi gerekmektedir.

BULGU 13: Yağmur Sularının Uzaklaştırılmasına İlişkin Harcamaların Büyükşehir Belediyesi Tarafından Karşılanmaması

GASKİ tarafından yağmur sularının uzaklaştırılması ve derelerin ıslahı için yapılan harcamalar Büyükşehir Belediyesince karşılanmamıştır.

5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu'nun *"Büyükşehir ve ilçe belediyelerinin görev ve sorumlulukları"* başlıklı 7'nci maddesinin birinci fıkrasının (r) bendinde;

"Su ve kanalizasyon hizmetlerini yürütmek, bunun için gerekli baraj ve diğer tesisleri kurmak, kurdurmak ve işletmek; derelerin ıslahını yapmak; kaynak suyu veya arıtma sonunda üretilen suları pazarlamak." denilmektedir.

2560 sayılı İstanbul Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun'un *"Görev ve yetkiler"* başlıklı 2'nci maddesinde;

"a) İçme, kullanma ve endüstri suyu ihtiyaçlarının her türlü yeraltı ve yer üstü kaynaklarından sağlanması ve ihtiyaç sahiplerine dağıtılması için; kaynaklardan abonelere ulaşıncaya kadar her türlü tesisin etüt ve projesini yapmak veya yaptırmak, bu projelere göre tesisleri kurmak veya kurdurmak, kurulu olanları devralıp işletmek ve bunların bakım ve onarımını yapmak, yaptırmak ve gerekli yenilemelere girişmek,

b) Kullanılmış sular ile yağış sularının toplanması, yerleşim yerlerinden

www.balioglu.net

uzaklaştırılması ve zararsız bir biçimde boşaltma yerine ulaştırılması veya bu sulardan yeniden yararlanılması için abonelerden başlanarak bu suların toplanacakları veya bırakılacakları noktaya kadar her türlü tesisin etüt ve projesini yapmak veya yaptırmak; gerektiğinde bu projelere göre tesisleri kurmak ya da kurdurmak; kurulu olanları devralıp işletmek ve bunların bakım ve onarımını yapmak, yaptırmak ve gerekli yenilemelere girişmek,

c) Bölge içindeki su kaynaklarının, deniz, göl, akarsu kıyılarının ve yeraltı sularının kullanılmış sularla ve endüstri artıkları ile kirletilmesini, bu kaynaklarda suların kaybına veya azalmasına yol açacak tesis kurulmasını ve bu tür faaliyetlerde bulunulmasını önlemek, bu konuda her türlü teknik, idari ve hukuki tedbiri almak,

d) Su ve kanalizasyon hizmetleri konusunda hizmet alanı içindeki belediyelere verilen görevleri yürütmek ve bu konulardaki yetkileri kullanmak,

...” hükümleri yer almaktadır.

Aynı Kanun'un *“Yağmur sularının uzaklaştırılması”* başlıklı 25'inci maddesinde;

“Yağmur sularının uzaklaştırılması ile ilgili tesislerin yapılması veya bu tip tesislerin işletilmesi, gerekli harcamalar ilgili belediyelerce karşılanmak şartıyla İSKİ tarafından yerine getirilir. Bu tesislerin yapılması veya işletilmesine ilişkin harcamalar tarifelere dahil edilemez.” hükmüne yer verilmiştir.

Ayrıca Kanun'un Ek 5'inci maddesi;

“Bu Kanun diğer büyükşehir belediyelerinde de uygulanır.” şeklinde düzenlenmiştir.

Yukarıda belirtilen mevzuat hükümlerine göre; su ve kanalizasyon hizmetlerini yürütmek, bunun için gerekli baraj ve diğer tesisleri kurmak, kurdurmak ve işletmek; derelerin ıslahını yapmak; kaynak suyu veya arıtma sonunda üretilen suları pazarlamak büyükşehir belediyelerinin görevleri arasındadır. 5216 sayılı Kanun'da ilçe belediyelerinin görevleri arasında su ve kanalizasyon hizmetleri veya yağmur sularının uzaklaştırılması ile ilgili herhangi bir hususa yer verilmemiştir. Bu kapsamda su ve kanalizasyon hizmetlerinin tek merkezden yürütülmesi için büyükşehirlerde büyükşehir belediyesine bağlı su ve kanalizasyon idareleri kurulmuştur. Su ve kanalizasyon hizmetlerinin yürütülmesi, harcamaların tarifelere dahil edilmemesi ve ilgili belediyelerce karşılanması şartıyla yağmur sularının uzaklaştırılması ve derelerin ıslahının yapılması su ve kanalizasyon idareleri tarafından yerine getirilmesi gereken görevlerdir.

www.balioglu.net

Su ve kanalizasyon hizmetleri abonelere ücret karşılığında verilmektedir. Büyükşehir belediyelerinin görev ve sorumluluğu altında olan ve bir kamu hizmeti niteliği taşıyan yağmur sularının uzaklaştırılmasına ilişkin harcamalar ise abonelere fatura edilmemektedir. Dolayısıyla yağmur sularının uzaklaştırılması ve derelerin ıslahı için su ve kanalizasyon idareleri tarafından yapılan harcamaların büyükşehir belediyelerince karşılanması gerekmektedir.

İdarenin hesap ve işlemlerinin incelenmesi neticesinde; GASKİ tarafından yağmur sularının uzaklaştırılması ve derelerin ıslahı için 2014 yılında 15.531.753,96 TL, 2015 yılında 22.558.017,13 TL, 2016 yılında 17.187.778,65 TL, 2017-2019 yılları arasında 83.139.416,05 TL ve 2020 yılında 10.719.358,71 TL olmak üzere yapılan toplam 149.136.324,50 TL harcamanın Büyükşehir Belediyesince karşılanmadığı tespit edilmiştir.

Söz konusu denetim tespiti sonrasında, İdare tarafından; Belediye ile GASKİ Genel Müdürlüğü arasında yazışmalar yapıldığı, yağmur sularının uzaklaştırılması ve dere ıslahı yapımına ilişkin giderlerin toplam tutarının muhasebe kayıtlarına alındığı, buna ait belgelerin cevap ekinde sunulduğu ifade edilmiştir.

www.balioglu.net

Cevap ekinde gönderilen belgeler incelendiğinde; GASKİ tarafından 2014-2019 yılları arasında yağmur sularının uzaklaştırılması ve derelerin ıslahı için yapılan toplam 138.416.965,79 TL harcamanın Belediye tarafından muhasebe hesaplarına kaydedildiği, bu tutardan 2015-2020 yılları arasında Belediye tarafından yapılan ve GASKİ'nin ödeyeceği toplam 99.191.492,10 TL asfalt ve mıcır borcunun mahsup edildiği görülmüştür. Ancak 2020 yılında yağmur sularının uzaklaştırılması ve derelerin ıslahı için GASKİ tarafından yapılan 10.719.358,71 TL harcamanın muhasebe hesaplarına kaydedilmediği dolayısıyla mahsuplaşma işleminde dikkate alınmadığı tespit edilmiştir.

Sonuç itibariyle, yağmur sularının uzaklaştırılması ve derelerin ıslahı için yapılan harcamaların Büyükşehir Belediyesince karşılanması için tüm iş ve işlemlerin tamamlanması gerekmektedir.

BULGU 14: Kiraya Verilen Duran Varlıkların Kayıtlı Değerleri ile Kira Gelirlerinin Nazım Hesaplarda İzlenmemesi

İdare tarafından kiraya verilen taşınmazların kayıtlı değerleri, 990-Kiraya Verilen Duran Varlıklar Hesabında, taşınmazlara ilişkin kira gelirleri ise 993-Maddi Duran Varlıkların Kira ve İrtifak Hakkı Gelirleri Hesabında muhasebeleştirilmemiştir.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin *"990 Kiraya verilen duran varlıklar hesabı"* başlıklı 475'inci maddesinde; 990-Kiraya Verilen Duran Varlıklar Hesabının kurumların, bilançolarında kayıtlı duran varlıklardan kiraya verilenlerin izlenmesi için kullanılacağı ifade edilmiştir.

Aynı Yönetmelik'in *"Hesabın işleyişi"* başlıklı 476'ncı maddesinde; kiraya verilen duran varlıkların, kayıtlı değerleri üzerinden 990-Kiraya Verilen Duran Varlıklar Hesabına borç, 999-Diğer Nazım Hesaplar Karşılığı Hesabına alacak kaydedileceği; kiraya verilen duran varlıklardan kira süresi sona erenlerin kayıtlı değerleri üzerinden 990-Kiraya Verilen Duran Varlıklar Hesabına alacak, 999-Diğer Nazım Hesaplar Karşılığı Hesabına borç kaydedileceği belirtilmiştir.

Diğer Yandan Yönetmelik'in *"Detaylı hesap planları"* başlıklı 46'ncı maddesi uyarınca hazırlanan Mahalli İdareler Detaylı Hesap Planına, kiraya verilen taşınmazların kira gelirlerinin takibine yönelik olarak 993-Maddi Duran Varlıkların Kira ve İrtifak Hakkı Gelirleri Hesabı eklenmiş ancak hesaba ve işleyişine ilişkin Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nde hüküm düzenlenmemiştir. Bu durumda Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği hükümleri uygulanacağı açıktır.

www.balioglu.net

Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin *"993 Maddi duran varlıkların kira ve irtifak hakkı gelirleri hesabı"* başlıklı 306/U maddesinde; 993-Maddi Duran Varlıkların Kira ve İrtifak Hakkı Gelirleri Hesabının, kamu idarelerine ait maddi duran varlıklardan kiraya verilen veya üzerinde irtifak hakkı tesis edilenlere ilişkin olarak sözleşmelerinde yer alan kira ve irtifak hakkı gelirlerinin izlenmesi için kullanılacağı ifade edilmiştir.

990-Kiraya Verilen Duran Varlıklar Hesabı ve 993-Maddi Duran Varlıkların Kira ve İrtifak Hakkı Gelirleri Hesabının işleyişine ilişkin olarak Maliye Bakanlığı Muhasebat Genel Müdürlüğünün 26.11.2014 tarih ve 13278 sayılı genel yazısında;

"1- Kiraya verilen taşınmazlar ile üzerinde irtifak hakkı tesis edilen taşınmazlara ilişkin belgeler muhasebe birimlerine verildiğinde, kayıtlı değerleri üzerinden 990 Kiraya Verilen, İrtifak Hakkı Tesis Edilen Maddi Duran Varlıkların Kayıtlı Değerleri Hesabının ilgili yardımcı hesabına borç, 999-Diğer Nazım Hesaplar Karşılığı Hesabına alacak; diğer taraftan toplam kira ve irtifak hakkı tesisi gelirleri (peşin tahsil edilenler hariç) tahsil edileceği yıllara göre 993 Maddi Duran Varlıkların Kira ve İrtifak Hakkı Gelirleri Hesabının bölümlenmiş yardımcı hesaplarına borç, 999 Diğer Nazım Hesaplar Karşılığı Hesabına alacak kaydedilecektir.

2- Dönem sonlarında, 993-Maddi Duran Varlıkların Kira ve İrtifak Hakkı Gelirleri Hesabının bölümlenmiş yardımcı hesaplarında kayıtlı tutarlar sürenin güncellenmesi amacıyla bu hesaba borç ve alacak kaydedilecektir.

3- Kira ve irtifak hakkı tesisi gelirleri tahsil edildiğinde 999 Diğer Nazım Hesaplar Karşılığı Hesabına borç, 993-Maddi Duran Varlıkların Kira ve İrtifak Hakkı Gelirleri Hesabına alacak kaydedilir. Kira sözleşmesi ya da irtifak hakkı tesisi süresi sona erdiğinde 999- Diğer Nazım Hesaplar Karşılığı Hesabına borç, 990-Kiraya Verilen, İrtifak Hakkı Tesis Edilen Maddi Duran Varlıkların Kayıtlı Değerleri Hesabına alacak kaydedilecektir.

…" hükümleri yer almaktadır.

Yukarıda belirtilen mevzuat hükümleri uyarınca; İdare tarafından kiraya verilen taşınmazların kayıtlı değerlerinin, 990-Kiraya Verilen Duran Varlıklar Hesabı ve 999-Diğer Nazım Hesaplar Karşılığı Hesabında, taşınmazlara ilişkin kira gelirlerinin ise 993-Maddi Duran Varlıkların Kira ve İrtifak Hakkı Gelirleri Hesabı ve 999-Diğer Nazım Hesaplar Karşılığı Hesabında izlenmesi gerekmektedir.

www.balioglu.net

İdarenin hesap ve işlemlerinin incelenmesi neticesinde; İdare tarafından kiraya verilen 110 adet taşınmazın kayıtlı değerleri ile kira gelirlerinin yukarıda açıklanan muhasebe hesaplarında izlenmediği tespit edilmiştir.

Söz konusu denetim tespiti sonrasında, İdare tarafından özetle; kiraya verilen taşınmazlara ve kira bedellerine ilişkin listenin hazırlanarak Mali Hizmetler Daire Başkanlığına gönderileceği ifade edilmiştir.

Sonuç itibariyle, İdare tarafından kiraya verilen taşınmazların kayıtlı değerleri ile kira gelirlerinin muhasebenin bilgi verme ve izleme fonksiyonunu yerine getiren nazım hesaplarda yılı içinde muhasebeleştirilmemesi nedeniyle, 2020 yılı Bilanço dipnotları açısından hatalı bilgi oluşmuştur.

BULGU 15: Taşınmazların Cins Tashihlerinin Tamamlanmaması

İdare taşınmazlarının bir kısmının cins tashihleri yapılmamış ve mevzuatında belirtilen taşınmaz kayıt işlemleri tamamlanmamıştır.

Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmelik'in *"Tanımlar"* başlıklı 4'üncü maddesinde cins tashihi;

"Binalar, arazi ve arsalar ile yer altı ve yer üstü düzenlerinin mevcut kullanım şekilleri ile tapu kayıtlarının farklılık göstermesi durumunda tapu kayıtlarının mevcut kullanım şekli dikkate alınarak düzeltilmesi işlemi" şeklinde tanımlanmaktadır.

Aynı Yönetmelik'in *"Cins tashihlerinin yapılması"* başlıklı 10'uncu maddesinde;

"(1) Kamu idarelerince; mülkiyetlerinde, yönetimlerinde veya kullanımlarında bulunan taşınmazların mevcut kullanım şekli ile tapu kaydının birbirine uygun olmaması durumunda, taşınmazlar mevcut kullanım şekli ile kayıtlara alınır. Kamu idareleri taşınmazların cins tashihinin yapılması için gerekli işlemleri yaparlar. Ancak kamu idarelerinin savunma, güvenlik ve istihbarat hizmetlerinde kullandığı taşınmazlardan, ilgili idarelerce belirlenenlerin cins tashihleri yapılır.

(2) Tahsis edilen ve üzerinde irtifak hakkı tesis edilen taşınmazlar açısından bu yükümlülük kullanan idarenin veya gerçek veya tüzel kişilerin durumu tespit eden yazısı üzerine taşınmaz maliki idareye aittir. Ancak cins tashihine ilişkin gerekli belgeler ile buna ilişkin malî yükümlülükler kullanıcılar tarafından karşılanır." hükümleri yer almaktadır.

Yukarıda belirtilen mevzuat hükümleri uyarınca; taşınmazların cins tashihlerinin yapılarak tapuda kayıtlı olan taşınmazların kullanım şekilleri ile tapu bilgilerinin uyumlu hale getirilmesi gerekmektedir.

İdarenin taşınmaz işlemlerinin incelenmesi neticesinde; İdarenin tapuda kayıtlı taşınmazlarından, mevcut kullanım şekli ile tapuda yer alan bilgileri farklı olan ve detaylarına aşağıdaki tabloda yer verilen 9 adet taşınmaz olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 14: Cins Tashihleri Yapılmayan Taşınmazlar

SIRA NO	MAHALLE	PAFTA	ADA	PARSEL	ALAN (m^2)	MEVCUT KULLANIM ŞEKLİ	TAPU NİTELİĞİ
1	Akbulut	O38B-04A-1	8923	4 (786)	6274,73	Çöp Depolama Tesisi (Tıbbi Atık)	Tarla
2	Sarıgüllük	35	328	116	7413,83	Restoran	Bağ-Bahçe
3	Gazi	36-37	275	33	3475	Kafe-Restoran	Bahçeli Ev
4	Gazi	36-37	275	25	1688	Ekolojik Bina (Yeşil Ev)	Bağ-Bahçe
5	Öğretmenevleri	N38C-17C-3B	8702 (216)	5 (17)	14831	Kafeterya	Tarla
6	Pancarlı	37	422	50	6125	Kafeterya ve Tenis Kortu	Bağ
7	Körkün	10		576	4460	Sızıntı Suyu Arıtma Tesisi	Bağ
8	Gündoğan	O39A-12A		555	29000	Biogaz Tesisi	Tarla

www.balioglu.net

9	Burak	22M-2C	263	10	1674,08	Sosyal Tesis Binası	Arsa

Söz konusu denetim tespiti sonrasında, İdare tarafından özetle; parsellerin kullanım şekline göre tapu nitelikleri tarla, bağ, bahçe, bahçeli ev olan taşınmazların niteliklerinin değiştirilmesi (cins tashihi) işlemlerine başlanıldığı ifade edilmiştir.

Ancak, cins tashihlerinin yılı içinde yapılmaması ve muhasebe kayıtlarının güncellenmemesi nedeniyle, 2020 yılı mali tablolarında 25-Maddi Duran Varlıklar Hesap Grubu açısından hatalı bilgi oluşmuştur.

www.balioglu.net

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI
06520 Balgat / ANKARA
Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 48 00
e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr
https://www.sayistay.gov.tr

www.balioglu.net

8. EKLER

EK 1: İZLEME

Önceki Yıl/Yıllar Sayıştay Denetim Raporuna İlişkin İzleme Tablosu			
Bulgu Adı	**Yıl/Yıllar**	**İdare Tarafından Yapılan İşlem**	**Açıklama**
Belediye Şirketlerinde İşçi Statüsüne Geçirilen Personelin Emekli Aylığını Hak Ettiği Tarihten Daha Sonra Emekli Edilmesi	2019	Tam Olarak Yerine Getirildi	Bulguyla ilgili işlemlerin yapıldığı görülmüştür.
Mevzuata Aykırı Olarak Taşınmazların İhalesiz Olarak Belediye Şirketine Devredilmesi	2019	Kısmen Yerine Getirildi	Bulgu, Raporun "Diğer Bulgular" bölümünde, "BULGU 4: İdareye Ait Bir Kısım Taşınmazların ve İşletme Haklarının İhalesiz Olarak İdare Şirketlerine Verilmesi" olarak yer almıştır.
Personel Çalıştırılmasına Dayalı Hizmet Alımı Sözleşmeleri Tasfiye Edilmesine Rağmen Sözleşmeler Kapsamında Çalıştırılan Personele İlgili Mevzuat Hükümlerinin Uygulanmaması	2019	Kısmen Yerine Getirildi	Bulguyla ilgili gerekli çalışmaların bir kısmının tamamlandığı görülmüştür. İdare tarafından söz konusu hususla

www.balioglu.net

			ilgili çalışmalara devam edildiğinden Rapora bulgu olarak alınmamıştır.
Spor Toto Teşkilat Başkanlığı ile İmzalanan Reklam Sözleşmesi Kapsamında Belediyeye Yapılan Ödemelere Katma Değer Vergisi Tutarı Tahakkuk Ettirilmesi	2019	Kısmen Yerine Getirildi	Bulguyla ilgili Hazine ve Maliye Bakanlığı ile yazışmaların yapıldığı ve sonuç beklenildiği görüldüğünden Rapora bulgu olarak alınmamıştır.
Taşınmaz Kira Bedellerinin Günün Emsal ve Rayiç Bedellerine Göre Güncellenmemesi	2019	Yerine Getirilmedi	Bulgu, Raporun "Diğer Bulgular" bölümünde, "BULGU 3: Taşınmaz Kira Bedellerinin Günün Emsal ve Rayiç Bedellerine Göre Güncellenmemesi" olarak yer almıştır.
Amortisman İşlemlerinin Mevzuata Uygun Yapılmaması	2019	Kısmen Yerine Getirildi	Bulgu, Raporun "Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular" bölümünde,

www.balioglu.net

			"BULGU 2: Amortisman İşlemlerinin Mevzuata Uygun Yapılmaması" olarak yer almıştır.
Sosyal Denge Sözleşmesinde Konusu Dışında Çeşitli Hükümlere Yer Verilmesi	2019	Kısmen Yerine Getirildi	Bulgu, Raporun "Diğer Bulgular" bölümünde, "BULGU 11: Sosyal Denge Sözleşmesinde Konusu Dışında Hükme Yer Verilmesi" olarak yer almıştır.
Tapuda Kayıtlı Taşınmazlarının Cins Tashihlerinin Yapılmaması	2019	Kısmen Yerine Getirildi	Bulgu, Raporun "Diğer Bulgular" bölümünde, "BULGU 15: Taşınmazların Cins Tashihlerinin Tamamlanmaması" olarak yer almıştır.
Taşınmazların Değer Tespitinin Yapılmaması	2019	Yerine Getirilmedi	Bulgu, Raporun "Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular" bölümünde, "BULGU 1: Taşınmazların Değer Tespit

www.balioglu.net

			Çalışmalarının Tamamlanmaması ve Muhasebe Kayıtlarına Alınmaması" olarak yer almıştır.

www.balioglu.net